

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Postilla super Osee, Iohel, Amos, Abidiam, Ionam,
Micheam, Abacuk, Sophoniam, Aggeum, Zachariam,
Malachiam, Thobiam, Baruch cum epistola Ieremie,
Iudith, Machbeorum I. II, libros Sapiente, ...**

Nicolaus <de Lyra>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Postilla super librum Machabeorum II

[urn:nbn:de:bsz:31-87081](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-87081)

**Incipit Alia postilla super
scdm libri. Machabeorum. Cap. 1.**

L

Partibus qui sunt per egyptu iudeis
et liber isto scdm machabeorum est
quodam abremato cuiusdam magi
videlicet ioseph cyrenensis conscrip-
tus hinc quinq; libros partiales in quibus
facta iude machabei et sanctorum eius
diffuse tractantur sed in hoc libro po-
nitur breuiter et succincte ut patet
ex fine cui scdm ut qui propter paupe-
tem predicti abluunt magni hinc
non possunt vel propter eius proli-
tatem attendi contra lege istud com-
pendium possunt hinc de facili et su-
tatis percurrere legendo fuit autem
hoc compilatio facta tpe demetrii
ut magis uidebitur in fra et missa
iudeis habitantibus in egypto ab il-
lis qui erant iudei Qui tunc hoc
in huius libri prefatione rogant eos
aliquos solemnitates suscipere que
ab eis fuerint rationabiliter in salute
igitur liber alle modum parces diui-
ditur scdm prologum et tractata qui

incipit tertio capitulo In prima uero
parte primo ponitur in uita ad obser-
uanciam duplicis festi Sed breuiter
tangitur materia huius libri tunc scdm
Abi deuda uero machabeo ¶ Circa
primo primo subiectis captant illos
quibus scribitur benignitas Quod
mutant eos ad festi duplicis obser-
uanciam ubi regnante demetrio Ro-
mam in ferunt intentione a accipi
igitur circa primo captant dupliciter
eos benignitas scilicet eos amicitabiliter
saluando et pro eis suppliciter cor-
rando a benefaciat uobis Circa p-
mo dicit fratibus que nome amica-
bile na frater dicit quasi fere alio
ape et uocant eos fratres eo quod am-
de eadem gente et sub eadem lege qui
sunt per egyptu iudeis scilicet dispersi
Ptholomeus enim legi filius qui post
alexandria magni primus regnauit
in egypto sicut dicitur in principio p-
mi libri multos iudeos captiuitate
Quorum aliquos ptholomeus philadel-
phus ei succedens relaxauit in fau-
orem septuaginta interpretum qui sibi
libros moysi et scdm aliquos totum
uetus testamentum transfulerunt de he-
breo in grecum quibus tamen in egypto
romaniserunt et procedente tpe ac-
cipiunt bona temporalia et ptholomeus pro r-
atione multiplicati sunt quibus quidam
manentes in iudea scripserunt Quod sub-
ditur salutem dicitur frater et pa-
com bonam Nam bona guerra de-
gibilia et pace mala ¶ Benefa-
ciat hic contra captant eos be-
nignitas pro eis corando dicitur

Beneficiat uobis deus in specialibus
 et temporalibus et meminerit testamenti
 sui et fidei promissionis que habet ad
 abraham Genes xlii Et aspar gen x
 vi Et aacob gen xvi et supplem
 e qui sunt de his seruis suis fide
 lud a pro suis seruis fidelibus facte
 quod ad abraham aspar et aacob lo
 cutus e. Pmo tamquam ad pres allig
 testamti ut det uobis cor omibz
 ut colatis eu fide spe et caritate q
 bus colitur deus cultu mita. Et
 d' aug' timis mendacian et fa
 riatio eius uoluntate per effectum
 cultu opidi corde magno in aio uo
 lenti quia deo non placent sacrificia
 coacta sed uoluntaria. Ad aperiat co
 uersa in lege sua studenda et in
 telligenda et amplexu suis opere
 adimplendis et faciat pacem ut
 uacare talibus uolens et reuoca
 lionem uobis ex audiat arones uras
 uobis condestondendo et reconcilie
 uobis pta pta remetendo. Nec
 nos desinat in temple malo uos
 in tribulacionibus consolando et in
 hic a in ierusalem et in iudea sumz
 orantes pro uobis quasi dicant ora
 debetis orare pro nobis et acquiescere
 peccacionibus nris maxime de plep
 nitatibus deuotis. **R**egnant
 demetrio. Hic rante in uicant ead
 ad obseruantiā duplicis festi. In
 pomur obi et diom agme. Pmam
 tres quia pmo pomur eoz in uita
 2o dicti confirmatio. Anno cen
 tesimo tertio autem 3o in uita
 clusio i facturi regna. Circa pmo

dicunt notatur tempus cu dicit
 regnante demetrio. Sicut hic
 glosam abam q iste fuit demetrius
 filius seleuci qui regnauit tempore
 iude marthabei ut patet xii capto
 pmi libri. Sed hinc dicit manifeste
 contra dicit q sequit anno cente
 simo lxx. Hic autem demetrius an
 tempus hoc fuit mortuus. Nam si
 lus eius intravit regna patris sui
 anno centesimo lxx ut hic supra p
 libro x capitulo et an opm regna
 uerat alexander duobus annis q
 interfecit patrem suum ut patet
 in principio eiusdem capituli demetrii
 te uca demetrius filius pmi demetrii
 regnauit usq ad annum centesimū
 lxxi in quo fuit captus et interce
 cratus ut hic pmo libro xliii cao
 Ex quo patet q iste demetrius filius
 pmi demetrii ad huc regnabat
 anno centesimo lxx et 10 q dicit
 hic. Regnante demetrio anno ce
 tesimo lxx intelligit de apo iste
 uero an captus suam cu simone
 sumo sacerdote et gente iudeoz
 renouauit amicitia et concessit ei
 plures libertates et priuilegia q
 ante concesserant tempore ad
 nathe nec alij reges predecesso
 suu ut hic xlii cao pmi libri. Prop
 ter hoc subditur i. Ablatus est
 iugum gentium abis et fuit quibz
 in magna leticia et anare bona
 toto tempore simonis et sic est
 uerisimile ut dicit super laui istu
 dno hugo cardinalis q allo tpe
 scripserunt iudeis hntantibus in

egypto de solempnitatibus astis recipi-
endis licet em tpe uide pmo festo
fuit in iherosolimis non tunc audeis in
egypto manentibus receptu ut patet
ex eius epistola sequente In qua nulla
fit mentio de hoc festo licet scribat
iudeis manentibus in egipto Nos in
dei manentes in iherosolimis iudea
scripsimus et de solempnitatibus
hic contentis et de alijs in hoc libro
scriptis Sed contra hoc obicitur quia
sicut scripsit ad epta libertate tpe
simonis et demetrii regnare hoc
autem fuit anno centesimo septuage-
simo ut hic xiiii capitulo pmi libi

Ad hoc potest dici qd hoc negotium fuit
inchoatum anno centesimo lxx et
consummatu anno sequenti hic autem
ponitur data pro tpe inchoationis a
vdo qd tempe consumationis dicitur
aut nos iudei qd quondam ppter
fuit tpe uide et simonis et in hoc
etiam persone nud in personis ut
patet de uida et simone qui sunt
fratres et contemporanei ut patet
in ead pmi libi et eadem cae de multi-
alijs tribulatione et detribulatione et
imperii et Scribendo em de sue lib-
tatis adeptoe et festo receptone
habuit tangit de predicti tribulatione
quo accessit aasen et hic om-
ambitione sacerdotu iuit ad regem
antiochi mutans ea detranslacione
iudeos ad gentilem ritum ut hinc
fragito cas et astud fuit principiu
maloz que fecit antiochus epipha-
nes in iherosolimis ut hic supra p

libro et etiam in fra in h' p' do No
subditur portam succenderunt et portas
ciuitatis et templi ut hic iiii cao pmi
libri Et effuderunt sanguinem in mo-
rentem ut hic pmo libro et in hoc 2o
et orauimus ad dnm magis pugnatos
orombus qua armis et exaudi pmo
antiochi duabus debellatis et obuli-
mo sacrificia et similitudine in tem-
plo recuperato et purificato ut hic
pmo libro iiii cao Et dicit hic sacri-
ficiu oblatio de animalibus similitudo
farina e summi deditissima de
fiebant panes quorundam et tunc fec-
quetate a singulis annis celebrate
Dies in stenophagie a purificatoris
templi qua constituit iudas octo
diebus celebrari xv die mensis
caslen Anno centesimo hic
consequenter ponit declaraco seu
confirmaco dicti supple detribulatione
que super uenerat eis tpe antiochi
et hoc fit per quidam eplam in
egypto tpe uide missam cuius tenor
credetur cu dicit Anno centesimo
lxxviii apud qui e in iherosolimis
mis arf sed hoc uidetur falsu qd
data epistole precedetis que fuit
scripta post morte uide h' viginti
annis talis e Anno centesimo lxx
ut dicitur e et sic iudas longo tpe
scripsit post mortem suam di-
tendu qd in epla uide milato annos
non incipit a principia regni grecor
sicut alia sed ante ut hic in mut-
glosa sed qd incipit non dicit
p' tunc dicit rationabiliter qd inci-
pit aduocato anno regni assueri

in quo mirabili modo liberatus fuit quod
 apud apersecutione aman hester in
 capitulo et hoc propter duo primo quod
 liberatio illa fuit ualde mirabilis
 et notabilis quod uero anticipata
 numeracione annorum a factis mi-
 rabilibus uerdicta e supra. **2o**
 quia liberatio illa fuit similis isti
 tempore antiochi propter que epistola
 uide laqueus de hac liberacione incipit
 ab illa numeracione Assuerus uero secundum
 computacionem quam posuit damiel
 rex regnauit annis triginta uel tri-
 ter et sic ad uadecimo anno regni
 eius inclusiue in quo fuit facta li-
 beratio apud apersecutione aman re-
 manent de regno eius octo anni
 tantum secundum hebreos quos in her-
 secutione secundum antiochum successit
 sit danus apud et hester regne
 filius qui regnauit octo annis usque
 ad consumacione templi sicut ut
 patet primo esdre vi et inde quod
 decem usque ad debellacionem eius per
 alexandrum magnum secundum hebreos
 sicut dixi plenius super librum esdre
 et damielis a quo incipit regnum gra-
 corum ut dictum e in principio quod simi-
 li. **3o** in quo regni fluxerunt centum
 et octo anni quod pulcherrimum fuit tem-
 plum per iudam mathabaeum ut habet
 supra primo libro esdre iij. **4o** in quo
 antiochi debellatus isti uero anni
 simul uicti faciunt annos centum et
 octo in epistola uide numeracione
 aristoboli magistro ptolomei stephi-
 lomatonis qui fuit nepos antiochi
 epiphaneis ut ostensum fuit damiel
 xi et adhuc ostendet in ista iij

capitulo et per totum fuit tempore uide
 mathabei ut patet ex supradictis
 libro primo hinc aut ptolomei de
 aristobolus magister quia fecit
 comenaciones super libros moysi et
 erat natione iudeus quod subditur
 qui e degne tristis sacerdotum a con-
 to. **Christus** enim acrismate dicitur
 descendit omni ab aaron cum linea
 recta sacerdotalis. **Non** peruenit
 usque ad eam salutem sed ad eam et panti-
 tom corpus. **Et** subditur epistola nar-
 ratio in quo primo tangit casus sui
 quod uide. **Secundo** prostratio antiochi
 ab imperatore. **Circa** primo dicit
 De magno periculo tempore antiochi
 epiphaneis adeo liberati sua gratia
 non uirtute sua uel meritis magnifi-
 ce gratia agimus apud tamquam de be-
 neficiis eius gratia ut patet qui ad-
 uersus talem regem sitie et per-
 sidis in regnum erat ualde magis
 potentie et uirtutis. **Dimicantem**
 debellatis eius duabus. **Quo** enim
 ebullire a in magna multitudine
 uenire fecit de perisde aet et patet
 ex dictis primo libro. **Quam** cum
 perisde hic contra sit narratio
 de antiochi prostracione cum dicitur cecidit
 in templo nance. **Et** dicitur aliqui quod
 hoc dicit de antiocho epiphaneis quod
 fuit contra perisde uide e mathabaeo
 et sic uidetur hoc exposito prece-
 tibus concordat. **Sed** hinc obuiat
 quod dictum e supra primo libro in
 cao quod antiochus epiphaneis mor-
 tuus fuit linguore in lecto suo

non in templo nec in gladio sicut
 dicitur hic similiter in fra qd cas d
 q mortuus fuit in montibus amfer
 rime reuertendo de perside Adho
 autem respondent doctores ex patres
 dicti qd protanto dicitur hic in templo
 nance reuoluisse eo qd i mortui sunt
 eius amici ut hic dicitur qui erat
 robur sui opatus sicut de homine cui
 contingit magni in fortunam de
 committere qd e mortuus licet imper
 sona sua sit uiuus et sic dicit qd
 de illo templo euasit antiochus Et
 hinc responsioni ostendit obuia qd
 subditur Clauferat templu cu mtra
 set antiochus et sic non uidetur qd
 euasit quia sacerdotes morte eius
 magis querebant quam alioz No
 subditur perauerunt ducem Pmo
 et pncipaliter et eos qui cu eo erant
 qnter et dimiserunt membratim qd
 autem per ducem intelligat deo an
 tiochus patet ex principio huius par
 tis v dicitur Nam cu imper pde eet
 dux ipe a antiochus cyphane ut
 dicitur isti ¶ Agitur qd ostendi
 runt alij qd scriptura loquitur hic de
 morte antiochi magni qui fuit pr
 antiochi cyphane et quia pat
 et filius sunt quasi una persona
 Nam pater quodammodo manet in
 filio ¶ In aliud et tce ex mortuus
 e pater eius et qd non e mortuus
 dordiquid em filius similem sibi no
 non e mirandi si scriptura loquet
 in mediato de filio tran sit ad pater
 frequenter em in sacra scriptura
 fit talis transitus decima per

sona ad aliam ppter affinitatem
 sicut ostendi in principio genese
 loquedo de modis exponendi sacra
 scriptura ¶ Sic agitur intelligedo
 dicitur Nam cu imper pde eet dux
 a antiochus magnus reuoluit in templo
 nance Nam fangatus debello a
 serpione africano rediens ad terram
 suam mortuus fuit in hoc templo
 ut dixi plenius damel ¶ Con filio
 de opus sacerdotu nance nam ut
 mterficerent eu eo qd eet predator
 temploz indyponit eu ad id qd fo
 dicitur ¶ Ut em cu a manca hita
 turus uenit i facturus ei reueh
 tiam et ut acciperet pecunias ml
 tas Hoc em sibi promiserant sac
 dotes qd facta dyane debita reueh
 tia tradent sibi pecunias qd erat
 in templo Dotis nomine i quibus
 dotatu erat templu nec erant
 necessari ad sumptus templi uel sa
 crificioz ¶ Urna qd quosissent eis ut
 magis allitont eu clauferat templu
 qd hntes ad eu negotiu secretu ap
 to qd occulto aditu templi perque
 interioru templu homines ad eius
 morem parati et diuiserunt me
 bratim ¶ Ppter quod corpus eius
 no fuit cognitu nec honoe regio
 sepulta ¶ Et dixi dan xi Per omnia
 benedictus deus Hoc dixit no ze
 lo condite sed iusticie dicit et an
 hoc timantur epte uide ¶ factum
 hic ponitur conclusio iudeoz qui sp
 serunt iudeis hitantibus in egipto
 ipe demetrii intendentes eos

inducere ad celebrationem purificationis te-
pli ut dicitur supra propter quod sic
concluditur facturi agitur. et nos cele-
bratum xv die mensis caslen a
novembribus purificationis templi sicut
statuit iudas et fratres eius iuxta
primi libri necessarium a. vtile duximus
significare vobis amicis et fratribus
nostris ut et nos quoque agamus sicut
et nos diem stenophegie a. purificationis
sive dedicationis dicitur. Et diem ignis
hic ante ponitur mutatio ad festum
secundum circa quod primo ponitur festi-
vatio. Quod eius celebratio a. ordine est
aut. Quod eiusdem approbatio a. v. v. v.
manifestata. Circa primum dicitur et die
agnis qui datus est a deo de celo similiter
celebratur. Et subditur daturus quod
quod ne omnia a. De hoc tamen nulla
fit mentio in scriptura et ne omnia. Et
subditur. Iacobus modus tu dicitur.
Nam tu imperisdom ducuntur pro
in iudei vero de regno decem tri-
bui sunt ducti captivi in regnum as-
siriis et perisidis ut hic in regni
xviii sed de illis non videtur hic
scriptura loqui sed de illis de regno
iuda in quo erat templum et apertum
lati sunt in babilone propter quod di-
cunt aliqui quod nomen perisidis
hic intelligit totum regnum nabucho-
donosor regis sicut totum aliqui intel-
ligunt partem. Pro etiam aliter
dicitur quod cum nabuchodonosor contra
arham venerit multi de regno per-
sidis qui habent partem suam de
captivis et sic duxerunt eos in per-
siam. Acceptum ignem de altari holocau-

storum abstergetur in valle sive ioseph
phath ut dicitur aliqui eo quod est apertum
loco templi. Vbi erat puteus altus
a. profundus et sicut a. aqua tra-
rens circa patent milia usque in
Arctonius est agnis magnus non hu-
manus sed divinus. Et subditur
Quia ut omnes mirarentur non enim
est mirabile sic accensus fuisse
hominem. **¶** De ratione autem hic
contra ponitur festi celebratio quia
ad eius modum tu de ratione autem
faciebant omnes sacerdotes quod
sacrificium et datione legis agnis
ad eius consumptionem sicut datus
fuit tunc helie per aspersionem
aque in regni xviii. Conathic autem
dante quia erat principalis man-
torum et tribus partibus et in
iustis iustus et misericors. Nam
iusticia et misericordia relucunt
in amabus dei quibus qui solus
est rex bonus per essentiam alii
vero participationem tantum solum
prestant sicut bnficia. Nam alii non
prestant nisi virtute divina qui sancti
patres electos sicut abraham isaac
et iacob quos elegisti per tuam
misericordiam et sanctificationem
per tua gratiam et custodiam parte
tuam a. quoniam israhel qui in pluribus
locis ceteris respicietur de parte et
hereditas domini. Congrega dispersionem
nostram non enim omnes redierunt
de babilone et in aliis regnis mul-
ti erant dispersi. Afflige opprimites
nos hoc dicit ne omnia non

Qdo condite sed iusticie **Constatue**
 quoniam tunc in loco sancto tuo a m
 arum et iudei sicut dixit moyses
 deuterio xxxv Si ad cardines reliquias
 dissipatus inde retrahet te dñs
 deus tuus q̄. **Quia aut consumpta**
 eē sacrificia per agne relitua data
 erat em oblatu an holocaustu qd
 intendebatur totalit̄ ad honore di-
 ni ex rep̄na aqua que no erat
 aspersa super sacrificia et ligna us
 sit mares lapides perfundi s̄ la-
 pides laterales altaris flama ex
 cis accensa similiter dñitua sed
 ex lumine quod refulsit ab altari
 consumpta e qua maior flama
 consumpsit minorom. **Ut uero**
 hic q̄nter ponit dicit celebratōis
 appbas tu dicit. **Ut uero manifest**
 tota res e a dicta consumpta sacri-
 ficioz per agne relitua data. **Con-**
 siderans aut rex q̄ hoc non erat
 factu hūmāni sed dñi et diligēt
 examinās ne forte fuisset aliq̄
 ficticiu fecit ei templu. Si accipia
 hic factu q̄e iste rex fuit dāius
 tuus anno sexto confirmatū est te-
 plū scdm̄ q̄mo esdre vi et hoc
 consonat dictis hebreoz quānter
 tynd et hinc dāiu ponit tantū
 duos reges s̄ cambisem et assuerū
 ut dictū fuit q̄mo esdre et re-
 cao daniel. Nec obnat q̄ alibi dī
 rex iste artaxerxes quā scdm̄ hebreos
 allo temp̄e omēs reges persaz
 nomine regni uocabant artaxer-

172
 ses et tū hoc habant nomine q̄d
 persone ut tyrus cambises et hinc
 sicut reges romanoz dicit cesaes
 nomine romū et tū hoc hinc nomen
 personale ut iulius augustus tiberius
 et q̄m alios eod̄ hystorographos nec
 mias fuit missus post templi consuma-
 tionem et scdm̄ hoc factio accipit hic
 large tū dicitur. **Et fecit ei templu a-**
 factu decreauit et honorauit. Non em
 pot̄ dicit q̄ rex in perside fecit templū
 sacerdoti necmie Nam extra artem no
 erat licitū iudeis templū erigē s̄cī
 sacrificiū q̄pter quod necmias qui
 sanctus erat hoc no sustinisset ut
 pbaret q̄ factu fuit a ut factu apparet
 tamquā cūm dicitur amantū in rebus
 factu. **Et tū probasset a appbas et**
 sacerdotibus donauit multa bona per
 ducem nomine aprius iudeam regente
 et accipione manū sua tribuebat eis
 non solum p̄ditū ducem dedit eis mu-
 nia sed etiam persona q̄a q̄ triplici
 pot̄ intelligi. Vno mō ueniedo in
 artem ex deuote. Alio mō per scriptū
 disponendo in perside dona sacerdo-
 tibus in rebus transmittendo. 3o
 mō quia ciuitate reedificata nec-
 mias sacerdos rediit ad regem et
 tū eo aliqui alij sacerdotes quibz
 manū p̄p̄a dona dedit. **Appellauit**
 aut̄ necmias hinc locū a festū
 in hoc loco uocata nepthar q̄m
 terpreta p̄uificatō et idē signat
 nephi adem em ydioma e uariā
 tū in diuersas partes t̄c sicut
 ydioma gallicū parisiū et impi-
 cardia alter promittat.

Item in uerbo ad obseruanda
 duplicis festi et hoc per uerba
 hic quater ponitur in uerbo ad
 idem per prophetas dicta et diuidit
 in duas sicut in partem principale et in
 aduentalem que incipit et ut constituit
 prima in duas quia primo induit ad eam
 festum ut continentur dicta dicendis.
 Quod ad primum? Similiter et salomon
 circa primum primo ponitur quoniam dicitur
 in dicitur inuenitur autem in deserto
 in uerbo prophetarum quibus dicitur quod
 de
 scripturas non habemus nec etiam hebrei
 mandauit transmigrationem et hoc in
 hanc epistola que denominatur abaruth
 eo quod fuit eius scriptor et portator in
 tenet communem quod quoniam fuit auctor
 tor erat autem in scriptura sicut de scrip-
 turis predictis quas non habemus quomodo
 tabernaculum et archam que fecit beze-
 leel in deserto Exodi xxxvi quibus
 prophetis sicut quoniam dicitur domino responso
 ad se factum a domino mandato comitari
 fecit per aliquos qui portabant asta-
 utique quo existit in montem sicut uerbo in
 uerbum per prophetas et hoc dicitur ultimo
 inuenit locum speluncam non acau sed ex
 divina ostensione sicut in scriptura asta
 et asta obstruxit a introitu illius
 speluncam in cognoscibilem sua ostia
 reddidit quod subdit et accesserunt quibus
 ut ignotus est locus donec congre-
 get deus congregationem populi sui
 et quoniam fiat hanc autem congre-
 gationem et quoniam expectant
 iudei futuram in aduentu messie

et nos intelligimus de factam in ad-
 uentu christi Quia quod dicitur in cohes xi capitulo
 Quod raphas tunc est pontifex anni illius
 prophetavit quod ihesus erat in orientibus
 progenit et non tantum pro gente sicut
 ut filios dei qui erant dispersi congre-
 garet in unum et tunc dominus ostendet
 hoc Cum igitur ista non sint osten-
 sa in aduentu christi quia sicut in hebreos
 atque captiuitatis babilonice usque
 hinc non fuit archa domini quoniam quod
 locus iste dicitur ab aliquo uideatur
 falsus uel falsam diuinitatem possit
 tamen ad hoc dicitur quod predicta apparet
 in fine mundi possit tamen ad hoc
 dicitur in commissione iudeorum ad fidem
 Quod hoc uideatur esse contra dictum quoniam
 micah in capitulo Et non dicitur ultra
 archa domini neque ascendet super cor
 neque fiet ultra quoniam quod dicitur hic
 de abstrusione archae et altaris in-
 tensi quod quoniam in magna
 appentia quia quoniam fuit in monte
 transiit usque ad diem captiuitatis aram
 per caldeos ut patet in quoniam xx
 xvii et xxxviii et sic in captiuitate
 ciuitatis asta non fecit nec post
 captiuitate quia capta ciuitate statim
 caldei omnia pretiosa non solum aurum
 et argentea sed etiam etiam confre-
 gerunt et totum rapuerunt et appor-
 tauerunt in regem xxv et quoniam ultimo
 quoniam quod non uidetur uisibile quoniam
 micah dimiserunt archam domini et
 altare intensi que erant de auro pur-
 pureo ut hic in exodo. Igitur quoniam
 asta et alia supra dicta de morte an-
 tiachi et tempe demetrii que sunt.

difficultate magna possunt tū alijs
 scriptis lacis concordare ut patet ex
 supradictis liber iste scōns et maxime
 quō ad prefatione reputatur ambrō-
 multo apertius. **I**stud tamen maiori
 iudicio delectum. **E**t sicut hic cō-
 sequenter inducuntur dicta salomonis
 et moysi tū dicit et tū salomon pe-
 ruit ut locus sanctificaretur magno
 deo si pali vii et iij regū viii et
 scōns pali et manifestabat hoc. s. mi-
 lites implens domū dñi iij regū viii
 et 2º pali vii. et ut sapientia hñs
 obtulit sacrificiū dedicationis iij regū
 viii. Sicut et moyses oravit dñm et
 descendit ignis leuitici ix. Sic et
 salomon oravit et descendit ignis de
 celo. **Q**o pali vii. **S**icut moyses eo
 q non sit manducatu q erat apertū
 hoc hi leuitici q ubi dicit q moyses
 intercepit eleazar et athamar eo q
 hostiam apertū nō comederant sed in
 venit eam exustam. Et nō tū dicit
 hic. **S**icut q moyses subintelligit
 et intercepit contra aaron et fi-
 lios eius. **S**imiliter hic inducit ad
 scōns festū dedicationis per iudam et
 fratres eius in scōns perfectū salomonis
 et dicta neemie tū dicit. Similiter
 et salomon oravit in scōns autē
 in descriptōibus et cometarijs ne-
 emie quas nō habemus nec etia he-
 brei. **E**t ut constituitur hic addi-
 mōdus delibris constriptis et con-
 gregatis tempore neemie. Nam allo
 tempore qdram sacerdos repavit li-
 bros veteris testamenti qui fuerant con-
 busti per caldeos. Similiter autē et

iudas neq ex quo videtur q eius tempore
 et etiam auctoritate sunt eius facta
 et fratru suoz descripta. **A**uctori-
 atas hic ultimus ponitur inuenta cō-
 clusio s. inducō iudeoz habitancū in
 egipto ad celebratoz duoz festoz
 predictoz tū dicit. **B**ene agitur fi-
 ctis si geritis hos dies eos solep-
 niantes et ut hoc libentius faciant
 dant eis spem dedimis beneficijs an-
 plioribus obtinendis tū dicitur. **D**eus
 aut qui liberauit aplm suū dant ei
 plenam libertatem tpe simonis
 filij matharie ut dicitur e supra pº
 libro xiii capº quo tempore isti iudei
 scriptis iudeis comorantibus in
 egipto ut dicitur e capº predicto. **E**t
 reddidit hereditatem omnibus s.
 habitantibus in iudea. Nam hñs
 parte quilibet poterat habitare in he-
 ritate sua et regnū sacerdotū a
 locū regni qui e in ierusalem. **V**el
 per regnū intelligit regnū quili-
 quod hñs successit frater ma-
 thabei simul tū sacerdotis. **N**on
 empe dicit q habuerunt regnū quic-
 Nam aaptoe regis sathie nullq
 fuit rex de iudeis usq ad iudeo ad a-
 aristobolū nepotem simonis predicti
 qui pº captivitatem babilonē pºng
 inuoluit sibi dyadema regni ut dicit
 iosephus libro xiii. **E**t sanctificatoz
 a templū et dei cultū sicut pmissit
 in lege deutº xxv. **S**i ad cardines
 teli suis dissipatus inde retraher-
 te dñs deus tuus orf speramus ex
 hac promissione q tū nri in sebi
 maiora bona tribuendo et congre-
 gabo de sub celo in locū sanctū

sed iam scriptam ab alijs abbreviat
 Et ad subdit opus historiographi ad
 dicit et omni intellectu colligere
 et simili officium abbreviantis his-
 tolographi dicta sicut dicit Breuiar
 uero dicitur sicut a pontonia lan-
 gam in breuius uerbis colligit et
 excauocet res s. gestas contare qu
 facit magnam distensionem apri-
 pali mterioe breuiari concedend
 Et hinc agitur narracione maxie
 s. impitio sequetur ca' De presfa-
 tione dixisse sufficiat sicut et em
 et a' Videtur aut q' aste uel aste
 si plures sunt confiteantur suam scil-
 tiam quia multa posita sunt hic
 hic an narracione respectu sequetur
 Dicendum q' prefatio appie dicitur
 illud q' narratori uel excauocati p'mitti
 per modum prologi in quo continetur
 matia libri et hec incipit ab illo lo-
 co De uida uel mathabeo q' ubi
 satis breuiter tangitur matia huius
 libri breuiandi causa et scribendi for-
 ut dicitur e' Quia aut an p'ant de m
 uitate duos festos obseruancia
 no q' p'ntet adhuc sicut libri p'
 facionem sed magis e' aut aduictu
 ut preambulu ut dicitur e' supra

Sicut in **Cap. m.**
In sancta ciuitas n' dicitur patz
 ex predictis q' in hoc libro
 sicut tangitur breuiter libe-
 iudeis a afflictionibus per
 iudam mathabeu et sicut
 eius in quo etiam aliqua ponit que
 sapius in primo libro sunt dimissa sicut
 etiam q' historiographi comunter in

tunc ab aliquo predicti historiam
 quam intendit p'ncipalit' scribere Et
 no' uel simile e' q' iason cyrenicus q'
 historiam iude et sicut eius scripsit
 diffise incipit a tempore anie Et co-
 dem modo liberaste qui e' abbreviato
 illius historie ut dicitur e' incipit simi-
 li modo p'pter quod in duas partes
 diuiditur Quia p'mo ponit quedam
 liberato templi tempore omne 2o
 subditur liberato templi et p'nti sicut
 tempore iude in i' cao a sed p' seleuci
 Circa p'mo sciendum q' apponit iuxta
 se posita magis eluceant Et no'
 p'mo ponitur templi uenerato p'
 redet 2o eius conuictio sequet
 Sicut aut Circa p'mo dicitur Agit
 in sancta ciuitas s. ierusalom q'
 dicitur sancta eo q' a'angebatur
 eius d'mus h'itaret impate sub
 tributo tamen regum sicut leges
 n' s' date moisi adhuc optime sus-
 todirentur Nam a'cedit captiui-
 tatis babilomte usq' ad tempus an-
 tiochi ep'hamis non legimus iude ad
 uolentiam seu ritum gentium dedinas-
 se p'pter omne p'ntificis pietate
 et diligencia in d'mo cultu Nam
 sicut cultus pietas e' soli deo debita
 Et aut in aliquibus libris p'mitti
 distentione nec e' de textu nec mili-
 bus correctis et annos s. alia
 omne ad honore fierat ut ap' reges
 et p'ncipes totu a' archu ad d'mu
 cultu electam sicut honore dignu
 ducunt et templu in ea edificatu
 maximis an uincibus illustra-
 acent itaq' non solum honorebat
 uerbo sed etiam facto Et ponit

exemplum tunc dicitur. Ita ut Seleucus
 iste fuit filius antiochi magni et
 ei successit in regno sicut ostensum
 est in principio primi libri. ¶ Simon
 autem hic quater describitur apud
 templi consuetudinem eius primo ponit
 occasus. Et secundo subditur executio
 ab iis cumque retulisset. Circa primum dicitur
 Symon autem detribu beniamin quod
 templi constitutus quod ad res
 existeret. Quia non fuit sacerdos
 tunc detribu beniamin contende-
 bat obsequente sibi principe sacerdotum
 si omnia iniquum aliquid inuitate
 moliri a cum difficultate aliquid
 attemptat et dicitur amolere molis
 Unde etiam infra in eadem dicitur quod a-
 nuel huius simonis sub aliis apud
 hominibus querebant. Sed tunc omne
 omniam non posset per se et suos co-
 gitavit hoc facere per regiam pre-
 torum subditur venit ad appolo-
 num qui gentilis erat ut sit per-
 ducem regem indueret ad templi
 spoliationem et mutavit pecunias
 in numerabilibus plenius et exarum
 locus erat que exarum templum in-
 custodiabantur deposita Valentium
 personarum et etiam bona per siste-
 ratur pauperum collecta et communi-
 copias in mensas esse. si in allo-
 crano. Et dicitur hic communes
 copie bona suata per communitate
 quod que non pertinet ad rationem
 sacrificiorum hoc addidit iste pro-
 ditor quia sciebat quod iste rex qui
 per sacrificiis sumptus dabat ut primum
 sum est non libenter acciperet bona pro
 sacrificiis custodia. Quod subditur esse

aut possibile sine offensa dei sub-
 prete regis eadem omnia. i. fisco regio
 applicat pro bono regni. ¶ Cumque
 hic contra ponitur dicti consuetudinis
 executio. Circa quam primo ponitur ma-
 datum regis tunc dicitur tuncque retulisset
 aut et patet. Quod obedientia dicitur in
 dicitur. Statim quod eliodorus autem per primo
 ponit eius attemptio. Quod tunc tri-
 dario non inodit. Sed quod attemptio
 percussio a heliodorus autem per percus-
 si sanato a tunc quidam. Circa primum
 dicitur. Statim quod heliodorus atrox
 aggressus est ad exequendum regis
 mandatum. specie quidem a simula-
 tore quasi per telespina et per hanc
 ruitates esse pagaturus ad sciendum
 casus dispositionem tantum ne uideat se
 muniret ad defendendum exarum
 contra apud retetera patent usque
 ostendit de potentia esse hoc et
 actualia aut quibus omnibus fieri
 bat quedam detrima pauperibus de-
 scribenda que aliquando vendebantur
 et in templum ad custodia mittebantur
 fiebant etiam tunc hoc alique alie col-
 lectiones aduinitibus que similitudine ibi
 seruabantur quedam vero hanc to-
 line a deposita ab eo. Vni valde e-
 minentis in virtute et fama. Hoc
 dicitur ad ostendendum quod ab ino respiciat
 deposita malorum hominum uel infidelium.
 Unde et necesse fecit quia uasa
 thobie gentilis de gazophylato domus
 domus necesse xiiii. Denique uos eos
 qui credidissent loco et templo
 commendassent deposita sua ab iis

todienda et supplendū ē si porta
 tenetur regi impossibile omnino ē
 Hic ē constructio suspensiva quater
 quod refertur ad interrogacione he-
 lodon que p̄mittit si oīc ita cont-
 sit que dixerat simon s̄ q̄ sine offe-
 sa dei possunt ad regem deportari
 dca Et quater hoc omnia in sua re-
 sponsione dicit hoc impossibile ē
 quia hoc non solum ē aliena arpe
 sed etiam dei templo contumelia in-
 ferre At alle s̄ heliodorus prohijs
 que habet in mandatis a rege cui
 volebat simpliciter obedire Dicebat
 om̄i gen̄e et omnibus modis regi
 ca ē deferenda q̄o subditur con-
 stituta aut die mirabat ad exequi-
 tid regis mandatu **N**on modica
 v̄es hic rōiter ponitur quili trepi-
 datio ne contemptus inferretur
 dei templo ad quod curandū subdi-
 tomus oīc et p̄mo sacerdotū eū dē
 Sacerdotes sup̄ altare s̄ holocausto
 ad solus sacerdotalibus aetamū
 s̄ in signū humiliatōis ut preces
 corū magis cont̄ exaudibiles Quā
 illud est xxxv dō humiliantib
 s̄ m̄bes penetrabit et inuocabant
 de celo et ut exaudirentur de celo cū
 qui de depositis legem posuit exadi
 xxij ut his qui deposuerant et
 salua custodiret ab inuasiōe helio-
 doi Jam ued̄ qui uidet simū sacerdotū
 v̄tra sup̄le sibi comparatur Et sub-
 ditur v̄ed̄ cū dicit monte arborēda
 q̄ rōiter declaratur p̄mutatōne
 faciei in qua magis quā in alijs p̄tib

corpis exlucet di sp̄itō omni pro-
 co q̄ in contemptu locus est venturū
 nisi deus adiuuaret quater eius ang-
 alio super hoc implorabant Accin-
 te q̄ milites cilijs spectus s̄ mare-
 tando pro subsidio dei impetrando s̄
 et virgines que conclusę erant a de-
 domibus pentu non exabant aude
 v̄erūdie et pudicie virginalis
 in anilla turbatōe exabant p̄ter
 morem solitū currentes ad onyam
 Aliqui tamē hoc exponit dices
 q̄ aliquę virgines nobiles que tem-
 plū custodiebantur incluse usq̄o
 imptū traduntur Erat em̄ in sera
 commixte multitudinis iudeorū ang-
 tūq̄ status et sexus et magni sacer-
 dotis magone constituti a m̄ am-
 ietate m̄ris expectatō p̄antemp-
 tu templi furis rēta p̄arent **H**
 heliodorus hic conspicit pom-
 exequens permissio cū dicit helio-
 rubant q̄ detrencat q̄ sticbat et q̄
 fac̄ intendebat Sed sp̄us impo-
 tonis dei et eius virtus magna
 fecit sic ostensiois euidentiā
 comitendo heliodorū et suos sacer-
 lites in tanta mentis formidīe
 et roboris dissolutōe q̄ nō potu-
 erūt pers̄re allam q̄onitōz et s̄bi
 causa cū dicitur apparuit illis qui-
 dam equus h̄ns terribilem fessōre
 et angelū loci defensōre in spe
 homis equis apparere heliodoro
 priores calces elisit et poros p̄-
 tes pedum et inde dicit calatrac
 Alii autem apperūt duo iuuenes
 et angeli in specie iuuenū appa

rentes virtuti decon et appare-
bant em fortes et puleri et bn
ornati ad signandū angeloz fortitu-
dinem et pulcritudine natue et or-
natu glorie Sicut aut heliodorus
tandit miram ex corp percuſſe
cum q multa caligine circa ſiſu
ad designandū tenebroſitatem me-
tis ſue Capuectus ſacerdotes de
loco ſacro cum amonentes cogui-
debat mortuus uel morti p̄m̄q̄
ne ex cad aut mortui grammaret
m̄tonis recta patent **C** tunc
uero h̄it cōter deſcribitur ap̄us
percuſſi ſanatio et ſcōs ſubditur pa-
natis in ſanatio ſiti capiadi Cū
p̄m̄ p̄mo ponitur percuſſi ſanatio
cū dicitur tūc uō ex am̄is helio-
dori ap̄ Et patet littā Qo p̄m̄
ſanati gr̄as actio tū dicit teſtabat
autē et p̄mo ḡualiter tū ſubdit
ad̄m̄bus ea que ſuper oculis ſuis
iuderat in ſua flagellatōe et amia-
bili ſanatioe Qo totam regē ſpeca-
liter dicōne Si quem habes hoſte
aut regni tui in ſidiatore de quo
taute uelis te copadite mitte alluc
et flagellatōe cū accipies h̄it em
erat exportus in ſe ap̄o ſi tunc
cuſcit ſi mortem hoc aut addi-
dit quia firmiter tenebat ſe mor-
tom non euſiſſe niſi p̄ces am̄e
recta patent **Cap. iiii.**

Simon aut poſtquā de
ſcripta ē heliodori ſanatio
h̄it cōter deſcribit ſana-
tio in ſanatio tū dicit Simon aut
predictus de tribu beniamin De q̄
ſit mentio ap̄e p̄cipue p̄cedent
ca Peram̄is et patie delator

et accuſator ut h̄it abidem male loq̄
batur de ſana m̄tens cū in ſanare
et per hoc ap̄to odioſi reſcōe tam-
quam ap̄e ſi onyſis heliodori m̄ſi-
gaſſet ad hoc ſi ſpoliandū erat
h̄it ex tūc ſingeret contrariū pro
uſorem ciuitatis ar̄m̄ at deſenſore
gentis ſue ſi iudaice et om̄ila
tore legis dei et eius am̄atorem
Vn̄ uerſq̄ em̄lor inſatur am̄at-
m̄ iudet at am̄itatur Audebat
in ſidiatore regni ſi uide que lig-
tur h̄o h̄it regem tunc erat
vni regni dicit m̄endacit̄ p̄m̄
tunc rector que in om̄iam Sed
in m̄itine m̄tama p̄cedent no
ſolu uerbis ſed etiam factis Vt
etiam per quosdā ſimonis m̄tios
et familiares am̄icos et dicit m̄e-
te noctis quia tales adm̄itōe cōter-
tunt Hom̄idia ſicent Quidē
bant em̄ aliquos de am̄is am̄e
ſiderant om̄as p̄m̄lu cōterant
m̄tinfere que p̄m̄loſor ē alla q̄
ē contra extraneos et ap̄ollom̄
in ſanare et ardentem et male ro-
nā Ad regem ſe contulit ſi ſclerū
qui ad h̄it am̄ebat ap̄ut que ſpe-
tabat gr̄am et comedū in om̄e
p̄heliodoro que ſuis p̄cedent ſa-
nauerat **S**ed poſt ſclerū de
ſcripta lib̄atōe templi per onyſam
h̄it cōter deſcribitur lib̄atōe p̄m̄
et templi per iudam Et p̄mo t̄p̄e
am̄iochi ep̄iphaniē Qo am̄iochi
cupatōe cao et i Nūc aut de cu-
patore Qo t̄p̄e demetrii filii ſclerū
et xiii cao p̄ma m̄duſ quia p̄o
deſcribitur p̄m̄ tribulatio Qo

tribulati liberati cum ea pma adhuc
 induas qui pmo ponitur nichil tribuli-
 tione perambitione sacerdotis Qu tribu-
 latione consumato pernuasione regis
 antiochi capitulo quinto ubi hinc ara gres-
 tit pma diuiditur induas quia pmo
 ponitur tunc ambicio Qu omnis pmo
 miserabilis terminato impuicio
 pma ca pma diuidit ad huc antioch
 pmo ambicione tunc impuicio sacerdo-
 ti sibi succedenti Qu a et pmo tunc
 tempus 3 a i qua obcausam pma ad
 huc induas imparem pncipale et
 mudentate q munit a mudo ad p
 adhuc induas qui pmo p ambicione
 rapine ponitur gentilitate mudo Qu
 eundem consumato i ad aut quinquibus
 Circa pmo dicitur Sed post plena uite ex-
 cessum a apo mortuo ad pnterisse
 regni antiochi frater eius priuans re-
 gno nepotem suum ut declaratum fuit in
 pncipio pmo libri Ambiebat rason ff
 eius apo adhuc omne pmo sacerdo-
 tu et qua no potuit hoc hinc no q
 fuit peruas allicius obtine si per
 pecuniam Qu subdit adto rege pmit-
 tens u of et pertranslatoz apli ad
 ritum gentilem Qu subdit Si pnti-
 eius comedetur goguasium a stola
 gentilitatis sicut dictu fuit pmo
 libro ca pmo et cpheticam a pntu-
 tu pulcherrimo iuueni et eos qui erant
 ieropolimie antiochenos stibe a q
 fuerent si gentilitate omne Quod no
 rex ammisset tunc pnter pmissa tu
 pnter dilatare gentilem rone que
 sibi placebat co q gentilis erat et
 obtinisset pnterand f sacerdoti

statim ad gentilem ritum contu-
 les suos transferre cepit Isti em
 libentius obedebant eo q defuati-
 bu erant et per istos mendeat
 trahere alios Qu subdit etiam
 hinc que humanitas causa iudeis
 aregibus re sine fuisse constituta
 per iohanne ota impetrante pa-
 trem enpolemi qui st enpolemius
 apud romanos et uelit supra
 pmo libro vni capitulo pnter
 em iudeis favorabilia auferat ab
 aliis qui uidebant reape utange-
 tilitatis et sic cogeret eos ad re-
 cupiendu Et em ausus e subpa ar-
 re que templu in goguasium con-
 stitue pnterand a stola genti-
 litate et optimos quosq cpheticos
 a pulcherrimos iuuenes in iupama-
 nibus pone ut exeret meis uniu-
 contra natura Sicut em cpheticus
 q ualde lucidus Est aut non
 amicu tantu s sed mihoc mite
 mite quoddam gentilitatis apud
 iudeos terea patent usq i festi-
 naret participes fici palestine est
 aut palestra locus u exeret lucta
 stant et goguasium et utruq tra-
 hant ad signandu stola co q i
 disputant studentes admittit et
 idem signatur hic nomine pale-
 tre q supra nomine goguasium Et
 pnterand eius in iuste a tradi-
 tione sue pessime doctine et
 dicit pnterand apnterand pnterand
 in ceteris dicit id est in fori

aut hinc capiendo praeter fratrem q. m.
 malicia sibi parem ut exponit ali
 qui sequens dictu iosephi dicens
 q. iste menelaus et aaron sunt frater
 omne pontificis. Et quia quater dicit
 iosephi De quo tertio e q. dicit multa
 falsa non videtur auctoritas huius
 libri obmittenda nec eius lra potest
 te exponere quoniam tunc ad legendu
 sit acceptus ab eia quater quod
 saluo melius iudico q. iste menelaus
 factus fuit q. dicit frater simon
 de tribu beniamin. Si uero contra
 hoc obicitur q. iste menelaus factus
 fuit simon sacerdos ut dicit in lra
 q. reuertit in semetipsum simon
 sacerdotu q. debebatur filiis aaron
 tunc dicens q. hoc non ualet nam
 hoc sacerdotu obtinuit per antioch
 um regem idolatram et gentilem
 quater non curabat. De qua tribu in
 deo pontifex est sed plus de uerbi
 tate tpali quam inde hinc. Et alle
 commendatus regi p. ministras assis
 tentes sibi quibus minima dederat me
 nelaus cum magnificasset faciem
 patris eius per minima que apperta
 trauerit et nomine suo magis qui
 rapinis obtulerat et alia multa de
 ficiis p. miserat ut hinc in se met
 ipsum simon sacerdotu a rege sibi
 concessum tunc patet usq. ubi
 Et aaron quidem qui quid simon p.
 omiam captiuauit apud em. Conste
 te in antiochia officiu eius male im
 portabat q. deceptus q. menelaus
 profugus in qua priuatus erat sa
 cerdotio tunc quia plus non poterat
 in possum sibi simon menelaus

aut principatu quidem obtinuit. Et
 sacerdotis. De pecuniis uero regi p.
 missis nichil agebat et subdit causa
 Cum exactione faceret postatus quod non
 p. mittebat q. de lenitate pecunie se
 intramitteret menelaus. Quia obtrai
 sam hic quater agitur de ambitione
 hysmachii cuius p. mo. p. in statu
 Quod eius de statu a multis aut p. ari
 legis p. ma ad huc indias qua p. mo
 ponitur in statu hysmachii. Quod mors
 omne iusti a. et tunc hinc agent. Quia
 p. mo dicit. Quam ob causam utriusq.
 s. menelaus et postatus ad regem
 sunt euocati menelaus eo q. pecu
 niam promissam non mittebat. p.
 status uero qua menelaus exactione
 facere non sinebat. Quater q. mene
 laus apud accusabat et menelaus
 amarus e. a sacerdotio succedente
 sibi hysmachio. Et sic hoc p. uitate
 per postatu et alijs modis quibus
 poterat per ambitione suam sicut
 dictu e supra de r. a. p. q. officiu suu
 fratris omne male p. uauerat. Dicit
 tamen hoc exp. itores aliqui sequentes
 dictu iosephi q. iste hysmachus no
 fuit frater menelai sed dicit hic
 eius frater eo q. fuit sibi similibi
 malicia sicut dicit q. nichil et dimica
 sunt fratres. Sed hoc exp. itores uide
 extorta maxime quod sicut his
 totu sicut e. in p. itores quater quod indiq.
 videtur dicit sequedo textu libri q.
 isti tres. s. hysmachus menelaus et
 symon templi officiu fratres sunt.
 Postatus aut prelatu e. n. p. itores s.
 itores p. itores amittuntur. h. illi regis

Insula vero tunc tunc subiecta erat
antiocho regi. **¶** Et tunc heret h
interponitur mors omne. Cuius primo
describitur occisio. **¶** Quidam dicitur i
Obquam causam. Circa hunc p[ro]mitti
tunc oportunitas tunc dicitur contigit
tarsenses et mallotes. et tunc dicitur
tuitate p[ro]dione male contra re-
gem antiochum. eo q[uod] antiochi regis
contulit m[er]ito tunc. Sono cent
dati. Solebant em[er] q[uod] sub domino
talis mulier cent p[ro]mitti. **¶** **¶** **¶**
Veni sedare alios me manus ma-
lu arretur contra q[uod] sed per
que modum non dicit. **¶** **¶** **¶**
Et q[uod] domi illud retractavit et
tunc dicitur sic aliter p[ro]mitti. **¶**
lito suffecto et subse facto locum
eius tunc. **¶** **¶** **¶**
Vno ex comitibus suis
andromeda in antiochia tuitate tunc
et dicitur arceus reus me-
nelaus acq[ui]sse se tunc oportunitate
ad mortem omne p[ro]mitti in regis
absentia per andromeda cupiditate tunc
patent usq[ue] i[n] Arguebat enim de fix-
to notabili rei facie. **¶** **¶** **¶**
In loco tuto se
contines inq[ui] nullus sub pena mor-
tis audebat aliquem ledere. **¶** **¶** **¶**
Propter quod
dicebat asilum ab a q[uod] e[st] sine et tunc
sila q[uod] e[st] tunc tunc patent. **¶** **¶** **¶**
Ob
quam tunc. **¶** **¶** **¶**
Hic tunc p[ro]mitti occisio
dicitur dicitur et p[ro]mitti littera usq[ue] i[n]
defuncta sobrietate in p[ro]mitti et
tunc et modestiam in dicitur et in fac-
tis andromeda purpura g[ra]m tunc
de statu dignitatis de p[ro]mitti et de g[ra]-
datu. **¶** **¶** **¶**
Circum dicitur per totam civitate

ubet in v[er]ba p[ro]mitti p[ro]mitti
apparet et in ead[em] loco ac ut p[ro]mitti
pe respondet p[ro]mitti. **¶** **¶** **¶**
Postquam supra p[ro]mitti et l[ic]et
in p[ro]mitti hic p[ro]mitti eius descriptio
Q[uod] dicitur m[er]ito restituitur i[n] dicitur
ergo. **¶** **¶** **¶**
Circa hunc dicitur mulier aut
p[ro]mitti in templo al[ic]uius q[uod]
p[ro]mitti s[ed] in dicitur cultus dissipat
et nasos antea furtiva p[ro]mitti
tunc m[er]ito tunc p[ro]mitti ut de am-
partem habet et ut q[uod] contra l[ic]et
m[er]ito tunc tunc p[ro]mitti tunc
p[ro]mitti sicut et factu fuit ut ex p[ro]mitti
tibus p[ro]mitti ut dicitur furtiva
de dicitur p[ro]mitti al[ic]uius tunc
missis congregata e[st] multitudo i[n]
In iquis manibus uti cepit multi-
tudinem comotam contra se inter-
ficiendo per iniquas quas arriant
tunc patent. **¶** **¶** **¶**
V[er]o dicitur uero
in fugam tunc p[ro]mitti. **¶** **¶** **¶**
f[er] qui exant-
tu l[ic]et tunc p[ro]mitti
f[er] sicut exant
m[er]ito tunc p[ro]mitti
Dicitur ergo hic tunc descriptio
m[er]ito tunc p[ro]mitti qui in p[ro]mitti
debuisset ad morte q[uod] p[ro]mitti per
p[ro]mitti sicut tunc ad p[ro]mitti
tunc p[ro]mitti. **¶** **¶** **¶**
Dicitur agitur dicitur
ergo s[ed] de am-
templo tunc p[ro]mitti adu[er]sus me-
nelau agitur quia factu fuit aut
tunc et quia ad hoc sicut fuit
plurim[us] tunc et tunc p[ro]mitti m[er]ito
l[ic]et et tunc dicitur tunc
p[ro]mitti p[ro]mitti regi p[ro]mitti
ad p[ro]mitti tunc p[ro]mitti et
contra ad uer[os] p[ro]mitti et dicitur

sententia qua cogitauerat dare
 contra mendaciu dante sententia p
 contraria miseris autz accusantes
 mendaciu Qui euuulaput facis qui
 sunt barbari irrationabiles et indo-
 les quli Cito exgo a precipitante
 et male on iustam pena dederit qui
 prociuitate arf subito qui sub eis in
 telligitur qui prociuitate arlm et
 qulo fidei et sacris uisib factim sub
 late causa in profectu sunt contra
 mendaciu mendacis aut qpter corp
 qui impotentia erant auaricia quia
 qpter dona eius comedabant ea apur
 regem permanebat inptate sumi
 sacerdotij

Cap. V.

Adom tempore postquam supius
 descripta e a asone ambicio
 hic desribitur eius misera
 bilis finis Quo pmo signu pmitti
 2o signatu pilditur i Sed tu flub
 rimor Cita sumi dicitur Eodem tpe
 antiochus epiphanez pdam pfectoz
 parauit in egiptu pue em intrane
 rat egiptu quasi curam gens ne
 potis sui sed alionatus angoris
 eius p finitico egipti ut dictu e
 capitulo pcedenti 2o parauit qe
 tui admirandu i contigit aut illo
 tempore per amniam ierusalimoz
 ciuitatem videri diebus xl. aruo
 e pechor intelligendi q singulis die
 bus fide apparuo ista sed q in sta
 piau xl dies plures fuit uisa
 Sicut acta qmo dicit q xpus p
 resurrectione suam p xl dies appa
 ruit discipulis suis et tamen no ap

paruit eis singulis diebus Annotas
 stolis . vtumcas que induit super
 arma adderem et corpus quoz per
 ordiome digestos a dispositos sedm ar
 tem militarem et congressiones fieri
 totius a qpe et putoz motus q
 aliquando in pugna leuantur supu
 alqsi doxtam alii ad sinistra mouet
 et gallearoz a homi gallear hntud ml
 tudine gladiis distatis a diuisimode mo
 tis nre feriendo puctim nre cosim q
 ppter omnes argabant in bonu mostra
 comiti a quod talia eent signa futu
 boni sunt tamen signa mali sz de ppla
 tione ciuitatis pmo per a asonem ptea
 per antiochi epiphanez sicut an sub
 uersionem arlm per romanos appari
 erunt signa multa ut narrat iosepho
 libro de iudicio bello que tamen hic qpt
 proditoriam obmittit et quia aliqua
 corp ponuntur hic inglosa **S**ed ad
 falsus rumor hic tontex ponitur sig
 natu qntu ad a asone impetit cu dr
Sed cu falsus rumor exisset sz de
 morte antiochi assumptus a ason no
 minus mille vms qmo magis plu
 bus accessus e repete ciuitate arlm
 unde fuit profugus per factio mence
 lai ut dictu e cao pcedeti Credebat
 em ason regem mortuu et stiebat
 eius filiu ad huc se pueni et credidit
 hie tempus aptum ad recuperandio
 sacerdotiu quo priuatus fuerat per
 antiochi cetera patent usq i Abijt
 in amantem unde ueniat arlm
 ad ostiud in exitu sui ad ex ter
 minu roudusq ab ateta arabu ti
 rano qui persequebatur eu et sic
 patet q non salu erat odiosus

iudeis sed etiam gentilibus extraneis
ut refugia legum et apostata lege
dina peregri p[er]it et in aliena tra
lacedemonas profectus q[ui] erant
parciat[er] qui erant iudeis confederati
ut dicta e[st] supra p[ri]mo libro ca[pitulo]
xii. **P**roter quod accidit ibidem h[ic]
refugiu[m] sed in domo contrariu[m] q[ue]
parciat[er] cognovit mala q[ue] fecerat
genti iudeis q[ui]o p[ro]bidit q[ue] allame
tatis et in sepulchris abicitur et sic
iudetur q[ue] ab i[st]o fuit occisus et corp[us]
eius projectu[m] bestis et a[er]ibus deuora
tu[m]. **H**is ora q[ue] gestis postquam
descripta est m[er]ito tribulatio[n]is
iudeis p[ro]pter ambitione[m] sacerdotu[m]
hic consequenter ponitur eius consu
matio per oppressionem regis an
tiochi Circa quod p[ri]mo ponitur uas
tatio plebis secundo p[ro]uersio regis
ca[pitulo] vi p[ri]ma m[er]ito quia p[ri]mo p[ro]
uastatio plebis in regis p[re]sencia 2o
in eius absentia 3o agitur antiochi
Circa p[ri]mu[m] p[ri]mo ponitur uastatio
p[ro]ph[et]a 2o uolatio templi ca[pitulo] vi Sed
nec ista Circa p[ri]mu[m] dicit h[ic] ora
q[ue] gestis s[ed] q[ue] ciuitas arlm[us] a[er]one
capta fuisse et q[ue] menelaus ab eo
pontifex destitutus in artem transfu
gisset ut p[ro]ditiu[m] e[st] suspicatus est
antiochus p[re]senciam deseruit
iudeos et tributum sibi negaturos et
ob hoc profectus exegypto unde re
uertebatur denudato romano[rum] ef
feratis animis tum p[ro]pter repulsi
onem sui de egypto tum quia credebat
iudeos recessisse a suo dominio Ci
uitatem quidem arlm[us] a[er]nis cepit
eo q[ue] erat intra se diuisa ut pat[et]

quod dicta iussit aut milibus me
fice gualiter usq[ue] sexus vel etus
deseruit. Erant autem toto indio
quo durauit alla occasio lxxv[er]o milia
interfecti qui querebantur in lac[er]
oculis ubi se absconderant qua
dragmata milia uincti ut dicitur
merituitatem oron[em] minus ueni
datis in seruos et anillas m[er]ito d[omi]ni
qui ad hoc uenerant. **S**ed nec
ista hic g[ra]ter ponitur templi uo
lato ca[pitulo] dicit dicitur e[st] m[er]ito tem
pli uolatio h[ic] p[ro]ph[et]a quia de
p[ro]p[ri]etate erat cultu[m] d[omi]ni cetera
uero cultibus ydolo[rum] mendao
ductore quia ceteris debuisse
p[ro]eminere templi zelate. **S**o
sequit[ur] qui legu[m] d[omi]ni et p[ro]ph[et]
supple iudee fuit p[ro]ditiu[m] s[er]uicis
sancta causa que ab aliis regibus
n[on] est tiro et dario ut patet p[ri]mo
esdre et solure supra h[ic] ca[pitulo] con
tinebat indignis p[ro]p[ri]et[er] m[er]ito
bus et contumacibus applicando
alios uolus ita alienatus m[er]ito
abochus non quia perdidisset v
sua uolentia sed quia non conside
rabat potentia[m] dei qui euadoni su
gellauit p[ro]pter inuasionem templi
supra iij ca[pitulo] q[ue] factu[m] e[st] p[ro] regnu[m]
aspice notoru[m] p[ro]pter quod no[n] e[st]
uol simile q[ui]m ad notitia[m] antiochi
deuenisset. **S**ed d[omi]n[us] p[ro]pter p[ro]ph[et]
uol p[ro] m[er]ito loru[m] contempni sic
dicit d[omi]n[us] salomon iij regu[m] cetera
tota patent. **A**gitur antiochi
hic g[ra]ter destruitur uastatio p[ro]ph[et]
in regis absentia et diuiditur
induas partes s[ed] p[ri]ncipale et m[er]ito

dentalem que incipit d iudas aut
 circa pmo pmo ponit recessus
 antiochi deinde spoliato templo et
 patet litta usq; existimas se pre
 superbia terram ad naufragium ad
 hyperbolicum e lacus e ad expmadi
 superbie sue magnitudinē. Peluquit
 autem quōtos ad affligenda gente
 iudeos post suū recessu recessi
 nne quidem philippū genē frigem
 a mundū defugū. in qua regione
 est troya quibus trucidorem cos
 antiocho pigarum aut qui est
 mās in regione samarie qui grauius
 quam ceteri et quia samaritanū p
 sine molesto iudeis ut patet in es
 dra et necemā. Simp apponit et
 contra iudeos a. finitū mppato
 nascendi eis misit odiosū pnapē
 apolloniū. Tertius malicia et
 morte habetur pmo libro iij tuo
 pncem simulans ut hret ingros
 simi mtiuitatem. Omnes q; qui ad
 spectaculū processerant trucidauit
 ex hoc uidetur q; armationē simulac
 fici ad aliquem ludū exortendū
 ut hasaludū et huiusmodi ad quod
 videndi queneat plurimi et illos
 pmo iussit interfici qm̄ adiuuēs
 etatis perfecte p̄m̄ iussim re
 gib. Quidam autē hoc e parte in
 idemalib in qua ponitur figurade
 tū pluribus alijs ad loca deserta eo
 q; non poterant mala q; fiebant
 in urbe impedire sic ergo dicit
 iudas aut machabeus. qui decimus
 fuit non in m̄o strato p̄m̄ sed
 magis quibus ut h̄ supra pmo

libro capitulo p̄do sed in m̄o simon
 sacerdotē ut dicit glosa ad tamē in
 ripiendo abaron quam multo plures
 fuit sed ap̄ncipio regni grecos quod
 ut dicit aliqui incepit a seculo qui
 in s̄na successit alexandro magno
 et tūc s̄m̄g sacerdos fuit omias
 raddi filius qui p̄m̄ hoc dictū fuit
 p̄m̄us simon iustū p̄m̄s cleazarus
 filius omie tertius q̄tus manasse
 cleazarū am̄culus q̄tus omias p̄mo
 nis iustū filius. Sextus simon omie
 filius. Septimus omias huius simon
 filius que interfecit andronicus ut
 dictū e cas p̄cedenti. Octauus rasan
 nanus monclaus. Decimus iudas
 machabeus. Hoc accipitur de glosa
 rabani super locū istū q; accipitur
 de dictis iosephi sed uidetur m̄dubiq;
 deficit p̄mo quia lisimachus succes
 sit menclao p̄m̄m̄ textū huiuslib
 supra iij cas qui maioris e auctō
 quam dictū iosephi uel rabani et
 sic ead ratiōne qua m̄erant h̄
 rasan et monclaus numerāi delict
 lisimachus m̄danno loco et oīo iudas
 2o deficit quia ponit regimē grecos
 incepit a seculo quod tamē incepit
 ab alexandro magno ut dictū e p̄
 cas p̄mi libri q̄pter quod uidetur
 in q; h̄et m̄c̄o incepit debeat atq;
 alexandri magno et tūc p̄m̄m̄ d̄c̄
 hystoriographos raddus erat s̄m̄g
 sacerdos iudeorum si cōm̄m̄er̄
 omias filius eius et alij consequēt
 nom̄ati usq; ad omiam que inter
 fecit andronicus m̄i veniet q; iste
 vltimus omias fuit nom̄is et
 p̄ consequēt iudas decimus p̄m̄

ad intrantes legitime Jason aut
et monelaus et lifimachus sunt
ab hac mudo ericendi tum quia ma-
le intrant tum quia cultu dmi
dissipant ut patet ex supradictis
et sic no sunt summi sacerdotes sm
rem sed tantu sedm nome et v-
surpacione Et foni cibo uestentes
a tre nastonibus que potant inde
sero repire quia solo feno non po-
terant sustentari **Cap. vi**

H non post multu tps qd
quam descripta e plebis nasto-
to hic contor destruitur re-
gis obolito et qmo in regis abse-
tia Qm eius pntia tao vii pri-
ma mduas quia pmo introducit
gentilitatis forma Qd rebellibus
imponitur pena d erat aut Circapm
introducitur forma gentilitatis po-
qntu ad modu viuendi cu dicit mscr
rex senem quendam antiochum a
vnu sacerdotem gentilem qdom n-
signant senex angretio et prespiter
in latino con pmo deamina vbi tris-
lato noua habet Si senex haberet
oculu iuuenis videt utiq ut iuuenis
In antiqua trislarde hr si pspiter
hret oculu iuuenis et qui compellit
iudeos qmo verbis per pro asuis
ptra tormentis ut se transferret
a patris et dei legibus a legibus
datis in monte smai patribus Qd
qntu ad contumacione templi cu
dicit contumare etia qd in pro-
phitis erat templu dedicando qm
cultu aonis olimpi qd pns erat dedi-
catus cultu dei et in gazariu nsp
Ad intellectu huius pntendu qd scru-
dit ad sephus antiquitatis iudaice

libro xii° Sanabalach samaitano
dedit filiam suam uxore manaf-
se fratris summi sacerdotis iudeos
Quu uolens hre honore sacerdo-
talem argauit pcreu ut edificet
sibi in monte garizim templu
qd nominauit templu summi dei
hoc fuit tpe alexandri magni
Sed postea uidetes samaitam qd
antiochus rex habet iudeos exo-
ps stripserit antiocho se nichil
hre comune cu iudeis pcedetes
qd templu apud eos edificatum
mote garizim eom dedicaretur
et hoc e qd dicit et in gazariu
pnt erant supple postulantes
hij locu in habitant In samaita-
ni comshospitalis adom erat cu
aone olimpio sed dupliat nomia-
batur qd duobus locis in quibus p-
lempnit colebatur Sicut apud
dicit sanctus michael de monte
gargamo et de monte timba hic
sunt alia multa loca in quibus fuit
michael venditur Pessima aut
et omni pte Vere iudeos grauis
erat malox mansio nam aemul-
ta simul occurrebant mala Nam
templu deo dedicatu luxu et
comessacionibus erat plenu et
trefereutes ea que no licebat
In oblationes ydolatrias Altare
etiam holocausto plenu erat
allitatis a hostijs gentiliu i mudo
Nex aut hic tertio ponitur
gentilitatis introductio in viola-
tionibus tps pnt in dicitur Nex
aut sablata custodiebantur qd

diem celebrantes quidem medita-
tibus diuis et orationibus vacando
Cum iudicati essent philippus qui po-
stus erat in ierosolym ad affligendum
iudeorum gentem ut hinc capitulo p-
cederit flammis succensit sunt s. fu-
niferis ut dicit iosephus quibus
metati sunt in speluncis eo qd ve-
rebantur propter religionem aut quod
quod p mathariam et alias sapie-
tes sicut fuit declaratum supra primo
libro capitulo secundo qd licet erat eis
se defendere in diebus sabbatorum.
Observo hic consequenter ad moue-
re opinio fuit qua possit aliquis ede
qd deus pmitteret talia contigisse ex
caus contigisse contra eos ad quod
armonendum dicitur qd talia nosse
signum adij dei sed dilectionis sicut
pater dilectum filium quem diligit
pro defectibus per flagella conipit
non aut aliam quem negligit &
ex his patet tra pauca excerptis que
discurruntur Ne abhorrestant
genus vni s. iudaei & em ml-
to tempe non sine peccatoribus
ex sententia age a pur sententia
pdm partem rationalem peccata
continuae sed statim rationes ad
hibere per flagella cohibentia mag-
nifici est iudicium s q non suant
ad penam futuram sed purgant
ad vitam beatam Non em sicut
malis nationibus idola colentibus
Dns patienter expectat eas pu-
nitione differendo ut sic appareat
dei misericordia maior expectatio

eorum penitentiam et p consequens
eius punitio iustior et talis expecta-
tione qd concludit propter quod
nihil quidem a nobis mouet
sua misericordiam Na ex amore
conipit ut dicit e madueris qm
sua no deliquit a a nobis ad
comotione legentium non sedant
penas vobis in fluctas ex odio dei
processisse Dicitur sicut pauca
s. verbis q multo plura p-
inducit ad pposita ostendendi qd
aut veniendum e ad narratos s.
penas quas electi prolegis ob-
uancia peccatorum. **Q**uare hic
quater describitur pena pro hor-
rore alligati tibi in flucta Nam e-
leazarus magis elegit mori qua
tibi lege prohibito in quibus no
solum ex eius comestione sed etia
ex comestione fictione Nam ex
hoc p habilitate videbat sequi
transgressionem amittens et hoc
e qd dicit eleazarus amicus de pmo
sabbato a de excellens in sua
virtute et fama aperto ore hi-
ans per uolentia carnisai con-
pellebat carne portam mundiciae
q e phibitum in lege laiciari de-
alle glosam aam mortem a glorie
meritorum ex p in tpe tande
magis qua odibilem vitam a-
uiciosam voluntate pibat ad
supplicium propter sequens qm in qn-
tuens aut oculis cordis quem ad
modum oportet accede ad virtuti

nem Destinavit non ad mite
 r' appetere quod ut si quod
 amorem quam boni virtutis magis
 e qua homo vite corporalis maus
 aut homi non e exponenda propal
 uatōe immo is boni sed magis ex
 huius aut qui astabant ad excedendū
 regis mandata iniqua misericordie
 comoti r' Dicitur aut iniqua mi
 seratio eo q' inducebat ad iniqui
 tate licet em comedere cornes allas
 de quibus provocabant comedere ele
 gantior tot ei licitū absolute em
 in illo tū erat allitū nā mitali
 fectōe erat falsitas et mendacū
 factō et alijs seductō exemplo q'
 doctor legis erat et rō per aliud
 factū alijs tracti fuissent ad legē
 transgrediendū no sequit Attila
rogat cepit etiam ac senecti
tis sue eminentia dignam quod
virtutis et fronae totomitarū
et regem nobilitatis ramtionem
 Nobilitas omnis pvenit ex
 generacione nobilitas vō virtutis
 ex opatōe qntū admittutes
 acq'istat et ex dōtōe dīna qmō
 vōm fūat et iste vntes reddū
 tantem nobilem Respondit ci
to nam habonibus hūc mon re
quintū longa delibato Dicens
quinti se uelle man fermū a pon
us sūstine pena omoz quod face et et
fictionem et subdit ad hor rōne
dicens Non em etiam me et et
per hor manū an fame quā ad
homines atq' quoz aput deū et
angelos sanctos meo senectuti at

quiram et dīno iudiciū mīrū q'
 subdūe nā et si an quā tpe suppli
 tīs homi eripiar per talem fictionē
 sed manū omnipotentis no conclud
 quā obrem fortit' autam excedenda
 am pro lege dei exponēdo senectute
 quidem dignis apparēdo ad glōiam dei
 et edificatōe p'ximū p'rogativissimū
 a honestissimū sicut homo honestus
 dicitur gravis mōibus rectū patent
 usq' per arrogantiā q'ntos arbitrabā
 sed q' non erat sed dixit hoc per co
 stantiā mētis ad dei glōiam et p'xi
 morū edificatōe ad amōre possē li
 b'ari per dicitam fictionē Dicitur cor
quis sūstineo dolores sdm parte
senectūam sdm ues amnia intellect
tūa libenter hoc quoz sicut supice
prāsumtate concedenda libenter
accipit pacione sensu gustus ama
ram rectū patent **Cap. vii.**
Quod dicitur autem septem fecit
 postquam descripta e compid
 pro ad gentilitatem an regis
 absentia ut patet ex predicto hic
 transiūtor fit ad em in eius p'ntia
 ut ex sequentibus apparebit et p'mo
 fit hoc in gnali no in penali omn
aut Orta p'mū dicit contigit aut
at hor no evidetur contigisse in ut
uel ūda quia rex antiochus no legi
abi reddisse postquā ūda recessit
fata strage apli et spoliatōe repli
ut hi supra cas quoz quod quod
videtur hor contigisse man antiochia
su aliqua alū in stare notabili ad
quā evenerat aditū regi de copul
sione videtur ab idem hitantū ad

ritum gentiliū ut hīc rāo pcedat
flagris et tauris tuncatō flagris
flagris ē similitas uirgularū ligatarū
que facit ceptū perueniēdo et
punitū per calefactōis modū tau-
rea tauris est flagellū de cuius tau-
re factū. ¶ Unus autem hīc contor
ponitur compulso in speciali et pmo
statū p̄magōmī qui p̄p̄ et alijs
dixit p̄ari p̄mā mōi magis quā
p̄ariū ar dei leges p̄ulicā r leges
ades datat p̄ribus mīe in mōitē
smai. Quis ei qui p̄ior fuit am-
putatū linguam p̄pter uicariū confesi-
onem iussit agnom aduocē a adhibē
p̄u appom que ad madū p̄ protestatō
tōnāi declarauit moyses. Deut. xxx
ij. Et in seruis. ¶ Mortuo atqz
hīc contor ponitur afflicto sibi et
patet litta iussit. Patra uocedixit
a s̄m̄i doctrīa sanctorū patrū Tu-
quidōm̄ scelerissimē a on̄i sup̄remo
gradu sceleris p̄stōne. Post hunc
hīc ponitur tormētato tēris et hīc
auam postulatū ato protulit non
abhorrens eius p̄fessionē p̄pter d̄
ne legis obseruantiā tēra p̄itōm̄. Ho-
ata defuncto hīc ponitur exoratio
q̄rti et patet iussit tibi em̄ resur-
recto ad uitam non erit licet em̄
omēs in fine mūdi resurgant in
mortales quia tūc cessabit ḡnato
et corrupō tū soli boni resurgent
ad uitam immortalē que erit per
glōriam anime redimēte ad corpus
per dotom̄ p̄p̄ assibilitatē. Corpora uō
malorū erunt immortalia ut semp̄
trucient igne achemē ut hīc mad̄
xxx que est mors s̄dā apoc̄ arē

Et tū aduocissēt quā hīc ponit
tormētato quic tū dicitur et tū
aduocissēt a applicabant quā
uocabant eū simili mōi sicut p̄
tōdētēs facis quod uis uoluntate
nequissimā uolū aut p̄tate ḡm̄
m̄m̄ ades ce dēductū eoz p̄mitti-
mas ate truciā quia hoc facit
ad augmētū mēti aut̄. Patens
s̄p̄m̄e a modicū exopta ata gli-
patienter non ē hīc nota uirtu-
tis sed breuitatis uite sp̄alissō
subditur et oridibis ato magis
p̄tate ap̄us tū non p̄ ressi
qualiter te et s̄mā tūc a anta-
tores torquēbit et̄nalit̄ michē.
¶ Post hunc hīc contor ponit
uocato s̄p̄i et patet iussit. Nō
em̄ p̄pter nosmetipos nō licet
em̄ saneti cont̄ et ministrōs tamē
confitemur se pati p̄pter p̄tā in
putantes sibi aliorū delicta eoz
cont̄ deead̄ q̄lō. Et similiter sicut
daniel ax̄ eoz tū aut̄ rō p̄ contra
deū pugnare temptauit eū uil-
tū aufferēdo et eius quā m̄d̄
occidendo. ¶ Sup̄ra mad̄ hīc
ē pars septima in qua interponit
mariē constantiā tū dicit sup̄
mad̄ mar̄ mirabilis. Nam antea
nō legitur aliqua tamē fuisse
constantie que per cunctos s̄p̄tē
filios q̄m̄ ad uitam p̄ntē s̄d̄ sal-
uatos q̄m̄ ad futurā nō subdit
bono ato ferebat p̄pter sp̄em̄ s̄
alciūs uite singulas aliorū horta-
latur. Note patā a s̄p̄o patā

doctine responsa. No subditur. Pe-
 pleta sua s. sancto patre et se-
 mince cogitacione que e demollitae
 et remissione masculinit am in feto
 qui tendit ad ardua et difficilia. Sicut
 ad eos magno feruore. Nescio quale
 in vobis meo apparuit. Tunc em
 apparer puer anures matris qm
 ripit se moue motus aut et sensus
 sunt in dia q in pueris e permisi-
 onem modus in fisionis e pli deo
 cognitus. No subditur. Neq em ego
 p m r amnia intellectua sensuua
 q est apud totum et vitam a
 apationes vite et singulor mētra
 non ego opa compegi quia aditus
 formatua non e anre sed apatre
 et alla caa nichil agit n in vntu
 p me cause. Adco subdit. Si mudi
 creator at et pater ex dicit usq
 abi sicut mē vos mēpōs despi-
 ritib qm ad vitam corpalem. ¶
 Antiochus aut. Hec e octava parte
 in qua ponitur in artitū septimi
 p mittit tunc eius persuasio. No
 ponitur eius uerato. ¶ Cum her-
 alla. Circa p mū pmo ponit per-
 suasio atqz ann dicit antiochus
 aut contempni se arbitrius per-
 ditos filios qui dicebant eu sceler-
 fid et mēdio achone respiciam
 simul et exphantē. Vnde despta
 quia vocem dictos fratru reputa-
 bat despectam et personas corp
 despicibiles reputabat et se di-
 pluri ratione reputabat se contem-
 tu s. ratione uerbor et perso-
 narū despicibilū. Cum ad huc
 adolescentior super cet ut patre

alio superaret non solum uerbis horta-
 bat sed et patet hā usq. ¶ Si autē
 multas. Vbi ponit persuasio iunctis
 anre que promisit se suscipia filio suo
 et dicit quia promisso absoluta
 sicut e ista intelligeda e debano. No
 subdit. rridens crudelis trami quia
 persuasio sua erat adiuturis boni
 et patet litta usq. ¶ Sed digno frūq
 tuis effectus r corū consortio qpalma
 martiris ut in alla miseratōe que fiet
 sanctis in resurrectione tu fratribus
 tuis te recipiam ad augmentū glō
 vre et mee. ¶ Cum her alla adhuc
 dicit. Hic tōter ponitur ausuosa
 to tu dicit tu her alla adhuc dicit
 ex magno feruore. No expectant si-
 nem uerborū matris complete que
 sustinent a. differtis uerare subspa-
 rana q debent regi obedie. Nos em
 qrtis mē at exponatur sicut sup
 de sexto sic. Dns in madid matz
 e nam dms pona in pnti modica
 e respitū futue. Noli frustra extolli
 natus pēbus sic huc libri edrecti q
 dicta non p tūges ad id quod speres
 dei iudicio impediū. Nam frēs mei
 modico nre dolore sustentato respitū
 dolū futū subtestamto r promi-
 sione firma uite etne effecti sunt
 quia sine dubio consequit. ¶ Innotas
 dm matunus. r tū pondē affectu te
 qz tu uerbelus et tormēt confi-
 tē. ¶ In hoc uidetur apphēre loqui
 quia sicut impletū de fundis ut patz
 mfra ex cao rēta patet. **Cap. viii.**

Iudas vero Descripta tribula-
te iudearum hic rōter describit
eorū liberatō per iudam mach-
abēū Circa quā p̄mo ponitur
liberatō quili. Q̄o p̄m̄o p̄m̄o te-
pli a t̄o p̄ma iudias quā p̄mo
ponitur liberatō quili a regis iudibus
Q̄o a persona eius t̄o a p̄ma ad
huc iudias quā p̄mo ponitur pro
p̄peratō Q̄o p̄m̄o p̄m̄o m̄tiochi debella-
tō Videns autē philippus Circa p̄m̄o
dicitur Iudas ues machabens et q̄
cum alio erant in troibant latentes
in castella ab aduersariis occupata nō
em̄ habant adhuc tantū quili q̄
possent patere ḡmitē bellū et
conuocantes cognatos de quibus ma-
gis confidebant et qui erant ad hoc
magis patri et dōs qui manserant
in iudaismo assimētes Nam ad pug-
nandū pro lege erant uoluntarij
et in uocabant d̄m̄m q̄ sine iuḡ aux-
ilio nō poterant resistere tanto aduer-
sario allegantes ad hoc cūctos
ex parte quili conuocati et temple
contaminati et ciuitatis decte ad cul-
tid dei et sanguinis in nocentis of-
fisi et nomis sui blasphemati et
p̄ter h̄c usq̄ in Intollerabilis ge-
tibus efficiebatur quia nō poterat op̄is
impetrare sustinere et subditur causa
tū dicitur Ira em̄ d̄m̄ in iustitior-
diam comissa ē et sic habet auxi-
liū dei et super uenies castellis
et ciuitatibus m̄p̄is sup̄ple ad
aduersariis qui non p̄uiderant sibi
contra aduentū ap̄is maioris audnor-
tibus quā tūc hostes inimis p̄uide
poterant. ¶ Videns autē hic rō
sequenter describitur p̄m̄o regis

debellatō ¶ p̄mo ponitur belli
apparatus Sedo conflatus ad hoc
etiam p̄ma iudias quā p̄mo
describitur apparatus ex parte
gentiliū Q̄o ex parte iudearū i
udas autē Circa p̄m̄o Videns autē
philippus quom̄ rex antiochus
relinquerat aedrosoloms ad affli-
gendū quili iudeos ut h̄c sup̄
a t̄o Et dicitur aliqui p̄ste ē
alle philippus De quo dicit q̄
sine tā sequentis q̄ transsecerat
corpus antiochi desm̄cti Sed
hoc nō uidetur cum p̄mo q̄
aste erat in n̄lm̄ aliis aut in
perseide tā antiocho rege quādo
fuit ap̄ud bellū Q̄o quā fuit
friges t̄one aut h̄c supra v.
t̄o Alius ues regis collactancy
ut h̄c in fine tā sapientis ceta
patent usq̄ in an̄st̄ m̄canore
p̄m̄o t̄o s̄t̄ s̄t̄ de s̄m̄obus
am̄tū s̄t̄ h̄c libri cōrecti erant
em̄ de p̄ncipalibus am̄tis s̄ub
datis et de p̄m̄ctis gentibus
et s̄tant collecti deductis laud
et ciuitatibus constituit aut a
fidelis p̄m̄p̄it m̄ch̄mor regi
a locū regis in tenenti nam rex
erat imperseide ut dicitur et ut
tributa quādo romans erat d̄a
d̄m̄. S̄t̄ em̄ rex antiochus tūc
tributarius romans De captiui-
tate iudeos sup̄ple a de p̄reioiu-
deos quādo in perseide et an̄llas
Vendit Q̄o s̄ubdit statim q̄
ad maritimas aut sup̄ p̄mo libo

iii tal' non dicit q' misit tamen
intelligitur per hoc q' dicit et
audierunt mercatores et quonia
gnita mancipia calente s' vno
distractum dicit aut mancipium q'
manu captu quia qui per bellu capie
bantur in seruos vendebant seu
mystiam seruitutem redigebantur

¶ Quidam autem hic contra descri
bunt apparatus belli ex parte iude
or et primo ponitur aliquos pupil
larios sic dicitur ex quibus quidam
describunt magnitudine et for
titudine exercitus venientes cum
timore et non credentes dei iustie
animus debite confidentes de aux
ilio dno et sic no credant iustie
dne qua non credant q' deus
facit iusticiam a' vindictam de ad
uersariis corp' in fugam drebant
subtrahentes se de periculis iude

¶ Alii vero hic contra ponit alios
animositas et primo in generali et
apud iude in speciali q' conuocatus
aut Circa primo dicitur Alii vero si
quidem de eis super erant accipit
hic si pro quia p' ad iudam em
serunt septem milia ut et hi' m' f'
veniebant cum iuda ad pugnam
simul q' dnm deprecabant magis
in misericordias dno protecori quam sue
virtuti qui eos prius qua' timus
veniret. r' prius qua' ad bellum
appropinquaret vendiderat ut p'dm
e' et si non propter eos r' propter cor
mista eriperet eos a machabore sal
tem hoc faceret propter testamentu ad
erat ad pres' eius r' propter promiss

ione adeo factam paribus sanctis
de conseruacione hominis corp' met'nd' v'
aliter propter testamentu r' propter lege
datam paribus qua' voluit totalis de
stine antiochus ut patet ex supradictis
Et similiter volebat hic facere dices
eius et propter immortacione sancti et mag
nifici nome eius qua' dicebant pre
genibus potius dei q' illius **¶** Conuo
catus autem hic contra ponit animositas
iude in speciali et primo suos animado
et exercitu ordinando r' constituit
atq' p'ma induit qua' primo iudas
suos animat rationibus et exemplis
r' ammonuit aut Circa primo dicit
Conuocatus autem machabore q' ut ex
stantes que cu' magis intelligend'
eius verba Septem milibus p'mo
machab' iij d' q' sunt tanta milia di
tenda q' i' laqueum de sufficient' armat'
unde ibidem subdit qua' regume
ta et gladios no' habant s' ad armadu
plures sufficient' sed multi ex magno
desiderio mori ad pugnam parati et
lege dei sunt abi quasi in ermes et
marie qua' dixerat iudas melius co
mori qua' iude mala gentis ut hic de
et primo allegat rone sumptam ex par
te aduersario sic d' et sanctor' sic in
vniuerso sunt septem milia ut hic d'
et primo allegat rone sumpta ex par
te aduersario sic dicit Regabat nichol
tibus reconciliaret reddendo se eis p'
aliquibus conditionibus neq' metueret
iniquitatem. r' q' dicit in suis
iniquitatibus rapientur. Et addunt
ratio q' ex parte dei tu dicit sed for
titer contenderet dimicando ante
oculos m'rie habentes contumelia

Abi facinorosissimus aut p[ri]mo
 adhuc indiu[er] quia p[ri]mo ponitur
 nichandis debellat[ur] q[uo]d g[ra]t[is] p[ar]to
 i[st]a arma aut. Circa p[ri]mu[m] dicit[ur] Adh[oc]
 etiam s[ed] ad belland[um] v[er]it[er] ab
 q[ui]bra lecto sancto libro ut p[ro]cipit
 deuro[us] q[uo]d q[ui]s[da]m esdras non fuit
 alle qui legem reparauit nam ille
 mortuus fuit d[omi]n[u]m an[no] p[ri]mo fuit
 v[er]o de sacerdotibus eiusdem t[em]p[or]is
 nome[n] t[em]p[or]e uide et dato signo adu[er]
 tarij dei non dicit[ur] hic quale fuit
 p[ro]babil[iter] p[er] d[omi]n[u]m q[uo]d fuit dan
 gor p[ar]to t[em]p[or]is in aggressu belli
 in p[ri]ma a[n]n[no] ap[er]e dux s[ed] iudas mach
 ab eis interfecit p[er] nouem milia
 Supra p[ri]mo libro s[ed] ca[us]a q[uo]d recidit
 193 ad t[em]p[or]a milia. Dicend[um] q[uo]d q[ui]s[da]m
 milia ceciderunt in p[ri]mo congressu
 cum nichandis p[er] imp[ro]cessu belli
 et persecutio[n]e fugientiu tot alij ce
 cidere q[uo]d in annis p[ri]mo noue
 milia et amplius ut hic dicit[ur] t[em]p[or]e
 patent[ur] usq[ue] i[n] Sed reu[er]si s[un]t ho[m]i[n]es
 conclusi a repressi na[m] in m[er]it[is] ab
 hora x aqua m[er]it[is] horu[m] p[ro]p[ri]et[is]
 obseruatis p[er] hoc non uidebatur im
 pedie quia supra p[ri]mo libro p[ro]p[ri]o
 capitulo iam erat declaratu[m] q[uo]d
 tu erat eis in sabbato bellare. Sic
 d[omi]n[u]s q[uo]d uer[um] e[st] se defendendo nam
 hoc e[st] necessitatis no[n] aut in uide
 do seu persequendo. **¶** Annu[m] aut[em]
 hic obu[er]to[n]em subditur g[ra]t[is] p[ar]to
 tu dicit[ur] Sabatu[m] agebant ab ap[er]ib[us]
 seruilibus quiescendo et d[omi]n[u]s lau
 dibus vacando q[uo]d deo subditur h[ic]
 dicentes d[omi]n[u]m in post sabbatid[um]

it[er] quia partem prode debilibus
 paup[er]ibus dederunt t[em]p[or]e p[ar]to **¶**
 Et ex h[ic] hic consequit[ur] inter p[ar]to
 de conflictu tu thimotheo et barchide a
 plomus h[ic] p[ri]mo libro q[uo]d ca[us]a p[ro]p[ri]o
 q[uo]d p[ar]te barchides p[er] alius ab illo quem
 misit demetrius cum alchimo contra
 iudeos ut h[ic] supra p[ri]mo libro v[er]o ca[us]a
 Nam plures erant p[ri]ncipes et p[ri]ncipes
 eiusdem nome[n] s[ed] et modo t[em]p[or]e
 patent[ur] usq[ue] i[n] Et in p[ri]mo h[ic] age[n]t[ur]
 in ierusalime a solemnitate[n] deu[er]
 tarij contra thimothea[m] et barchidom
 obtinens ab epi[sc]o p[er] supra et i[n] h[ic]
 q[uo]d e[st] uictoria p[ro]p[ri]o alia translat[ur] h[ic]
 dies antiochie ut dicit[ur] in gl[os]sa eos q[uo]d
 sacras a[n]i[m]as s[ed] templi m[er]it[is] d[omi]n[u]m
 a calistion[em] inter a[n]i[m]as p[ri]ncipalem
 tum in quoddam d[omi]n[u]m forte re
 fugissent p[ro]p[ri]o t[em]p[or]e m[er]it[is] d[omi]n[u]m
 et sic pena co[n]s[er]uat[ur] culpe **¶**
 Facinorosissimus aut hic q[ui]nt[us] reu[er]
 actor ad loquenda desu[er]p[er]aditi mecha
 ndis confusione tu dicit[ur] quimille ne
 g[ra]t[is] p[ar]to a[n]n[no] multas a[n]n[no] p[ar]to
 hic m[er]it[is] d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]o m[er]it[is] d[omi]n[u]m
 sicut aliquando fit in scriptis p[ro]p[ri]o
 ostensu[m] fuit in app[er]ib[us] h[ic] m[er]it[is] d[omi]n[u]m
 auxilio d[omi]n[u]m ab h[ic] s[ed] iudeis quos m[er]it[is] d[omi]n[u]m
 existomand[um] a nullus e[st] uirtutis
 Dep[er]ita ueste gl[os]ie ne cognoscatur
 per modica[m] fugiens a p[er] lora
 aculta solus q[ui]s[da]m antiochia a tu
 valde p[ar]to hoc a[n]n[no] dicit[ur] p[ri]ncipes
 plus q[uo]d h[ic] p[ar]to p[er] q[uo]d dicit[ur]
 m[er]it[is] d[omi]n[u]m p[ro]p[ri]o d[omi]n[u]m iudeos h[ic]
 dicebat mag[is] ad excusato[n]e[m] sui desu[er]
 delecto[n]e et ex[er]citu[m] debellato[n]e

qm ad exaltatione dmi nomine et co-
mendatione dmi legit et observa-
toru apud **Cap. ix.**

Adem tempore Descripta libere
apud ab antiochi duobus hic
tanter desribitur liberato qm
apersona apud et hoc per dnam
cussionem circa quam pmo ponitur
huius percussio mbratio No opa per-
cussio Sed qua omuversa So percus-
si humiliato a hinc agitur qm humili-
ati exterminato agitur homicida
Pato vero percussio antiochi fuit
qua no sufficiebant sibi mala que
iudeis fecerat ut patet ex supra-
dicto sed cum hoc antelabur ad gon-
tem iudeor totaliter destruendam et
ciuitatem arlm funditus subuertenda
Ut sit repulsionem suam perside
et debellacione dnu suos in iudeos
vindicaret et hinc dicit patet tra-
pauit exceptis que disturberentur que
dicuntur perspolis hec e alla ciuitas
a pmo libro circa dicit chymada
et hoc qm nomine et hic perspolis
eo q erat metropolis persidis circa
ethiopianam hec e ciuitas que vo-
catur ethartha ethiopianis pmo es-
dre vi Et iudith pmo telesti em iudeo
purgente a impellente Ad tuam
telligentiam scienda q in hac festi-
nacione iuo erant sicut in tencio antiochi
peruersa ad pmi dacione et ciui
subuersionem et hoc no erat adeo
impellente qui non e actor mali et
pe sed erat ab antiochi malicia Aliud
erat velocitas motus ad qua pauer
fuit casus antiochi et eius quafatio
grauis et hoc fuit adeo impellere
qui e actor mali pene De quo de

Amos tercio Non est malum in ciui-
tate quod fecit dms Sed qui hic
tanter ponitur antiochi percussio
in dicitur Percussit eum in sanabili
et inuisibili plaga Nam erat mis-
ereri et mortuus fuit ex ea qui
multis et nouis ciuitatibus ut sup
patitur in septem fratribus licet
ille nullo mo a sua malicia cessaret
qpter dictam plagam No dms addi-
dit sedam tu subdit Contigit illud
impetu eunte decursu eade per-
uersione curus ex tali festinacione
is qui sibi uidebatur fluctibus malis
imperare Hyperbole e ad descripta
du superbie sue magnitudine ma-
nifestam dei qm semetipso uirtute
contestans sicut facta ex duplia per-
cussione ita ut decore omni uer-
mes staturerent ex putrefacione
intestinoz ac uiuentoz indolentibus
carnes eius effluerent p saniam
apostomatu Et qui paulo ante p-
dera teli continge et Hyperbole
e ad exprimentam eius superbia
hinc agitur hic tanter desribit
percussio humiliato et pmo cora
deo No coram hominibus Sed no
testantibus Circa pmi dicit hinc
agitur cepit ex gratia superbia de-
ductus ab alto ad m firmu ad agnos
su venire qui exoato dat inteller-
tu qm xxviii cora patent uspi
Orabat aut stultus dmi a quo
non est misericordiam conspanti-
tus q duplitate pe intelligi v-
mo qm ad relaxacione pene cor-
palis que no semper remittit.

orantibus etiam vis penitentibus
 Nam aliquando non expedit eis
 et sic licet forsitan vere penitent
 tunc quod ad euersionem mortis miseri-
 diam non fuit consecutus sed tantum
 spiritum aduocatum petens. Alio modo etiam
 spiritu ad remissionem peccatorum quod tenet
 communiter dicendo quod eius quia fuit
 uera quod non fuit propter offensam
 dei sed tantum propter euersionem cor-
 poralis flagelli et sic non fuit miseri-
 cordiam consecutus quia ad remissi-
 onem culpe nec pene auidiam recta
 patent ipsis. Equales nunc athenie-
sibus et qui multas libertates he-
bant propter sapientie studium quod
augebat ab eodem et predicatum dei
patrem. Omnia haec ad euersionem pe-
ne promittebat sed non quod oppri-
moniam. Sed non cessantibus hic
tanquam deservitis humiliatis coram
hominibus sed iudeis quos ante super-
modum contempserat scribens eis
epistolam de preteritis et patet tra-
nsmissa et ex sententia. Vobis nunc
sunt et ad uoluntatem vestram no-
bis euonit non desperans nec
metipsum de infirmitate uirtutis. In ho-
uident manifeste sententiam monentem
et supra dicitur quod non cessantibus
dolentibus desperans scripsit ad iu-
deos. Et hoc non uident uiri
quod supra dictum est quod eius penitentia
non fuit uera. Responsum autem
per patrem meum ad hunc uincem
ordinant de suo successore ut in
capitulis magnis et dubijs sint

homines regni ad quem debent de-
 terminate recurrere. Ad hoc considerans
 et iuxta hoc cogitans. De primo po-
 tentes quousque et quod principes potentes
 iuxta regnum meum existentes diligenter
 attendunt oportunitatem temporis in quo
 possint nocere regno meo quod potissime
 contingit quia homines regni sunt medi-
 bio ad quem debent recurrere pro regni
 defensione. Designauit filium meum an-
thonium regem qui adhuc iuuenis erat
quem sepe reuocans in supra reg-
is meae et perperis multis uis co-
mendatum. Tali modo loquor ne men-
datum eius percipiat quia si dicatur
se scripsisse communitati uel aliquibus
personis nominando eum statim posset
percipi falsitas dicti sui. Si quia die
multis multo nominando non potest
percepti quia potest quilibet opi-
nari talem commendatum fecisse aliquibus
in secreto et hoc uerbo facto uel scripto.
Et scripsi ad eum que subiecta sunt. Sed
de substantia christi in regno et de
eius recommendatione memores bene-
ficiores tamen ex superioribus non apparet
aliquid beneficium iudeis ab eo prestitum
non uideatur sed de communitate mortis sine
supra posita causa. Et quod ad hoc
subdit publice hoc enim fuit publi-
cum et private licet hoc uideatur fieri
propter magna mala quae fecerunt iudeis
ut patet ex supradictis tamen non po-
terat in hoc percipi suum mendacium
nam beneficium facta private non sit
ueniunt ad notitiam aliorum et sequitur
quod tunc mea a uoluntatem mea
erga uos bona commune et quod est.

robos fore. **A**gitur hic ultimo
ponitur eius exterminatio tu dicitur
igitur homicida et blasphemus ut
patet supradictis in multis casibus
pessime percussus Nam ex hoc
non fuit per veram piam emi-
datus. **N**o subditur miserabili obi-
tu vita functus est. Si em fuisset
emendatus eius obitus miserabilis
non diceret. Transferatur autem
corpus eius ad locum sepulchre patris
sui. Philippus colluctatus est
a decodem lacte nutritus. Hic est
philippus cui tradidit dyadema
et stolam suam et annulum ut
in sterneret regem filium suum ut
hic primo libro capitulo 8.
metuens filium antiochi tu qua-
lisas qui filium antiochi amiserat
exortavit eum contra philippum ne
propter eum anegonit regni clongi-
retur. Et quia philippus civitate
regiam occupaverat ut hi abid
et infra capitulo 8. qua non
patens defendere contra regem fi-
git ad ptolomae regem egypti

207
Athabens aut. **Cap. 10.**
De scripta liberatione templi
hic contra. Describitur pur-
gatio templi que diffusius descri-
bitur supra primo libro capitulo 11. et
abidem exposita est propter quod in
hac parte non restat nisi brevis
aliqua vocabula distingere. Et de
agnitis lapidibus a aptis ad hoc
quod inde extirnat agnes post hien-
m. s. intertio anno a pollutione eius
eadem die qua fecerat an polluitur
ut hic primo libro capitulo 11. et infra

parte ista et sic hoc fuit inco-
plete triennio sed non post vi-
ginti. **P**er tamen aliter dicit post
diem non incipiendo a pollutione
templi sed a principio bellorum iude
marchabei quibus post regis re-
cessum debellavit adversarios iudeos
Propter quod triennio. **E**t autem triennio
fuit ex modis quarumque herbis
unde procedunt arami hinc et
inde et est nomen compositum atra
et sicut eo quod a terra sursum co-
stendit. **N**unc autem. Descripta
liberatione templi per iudam tempe
antiochi nobilis. Hic contra ponit
eiusdem liberationis tempe antiochi
cuparum. **E**t dividitur in duas partes
quia primo ponitur duplex pambulu-
tum. **Q**uo antiochi adpositum a gorgias
autem. **P**rimo pambulum est de modo
scribendi ea que sequuntur. **S**imiliter
Narrabimus breviter mala que
in bellis gesta sunt per hoc quod
glossarabam inquit quod bello huius
antiochi contra iudeos quod primo li-
bro capitulo diffuse describitur. Hic
ab ordine historice permittitur. **S**i
scilicet tabannes intelligat quod in hoc
secundo libro permittit simpliciter
non videtur enim. **N**am infra xii
capitulo ponit ut abidem plenius in-
debitur dno concedente. **S**i autem
intelligat quod per mittat secundum
ordinem historice tantum si hoc appa-
rentia dicitur sicut. **N**am hoc bel-
lum videtur fuisse in principio re-
gnum quod in ponitur hic in fine.
Hic enim. Hic ponitur

p̄dum p̄ambulū qd̄ ē d̄erēgi or-
 d̄inatōne nam p̄ncipes a rege or-
 d̄inati mōmē bella contra eos iudae
 ut exsequentiū appēbit sic ergo
 dicitur h̄ic em̄ s̄ antiochus cupator
 constituit super negotia regni iustas
 p̄nus em̄ ap̄t̄ eius fuit constituta
 super negotia regni in parte s̄ aflu-
 mie eufrate usq̄ ad flumē egypti ut
 h̄ic in capitulo p̄mo libro p̄d̄ iste
 constituit cum procuratore suo su-
 per negotia regni ḡraliter. Et
 subditur causa h̄ic in statuōis
 tū dicitur Nam p̄tholomeus a p̄te
 em̄ iudeus fuisse in ead̄ officio s̄
 fuit dep̄tus duplici r̄atōe p̄ma
 t̄ quia habebat se modeste erga
 iudeos contra intencionē antiochi
 epiphaniē. Q̄ t̄ quia notabur
 ap̄t̄ regem de p̄d̄itōe tū eo p̄o
 tū rege egypti relinquēdo cyprū
 s̄ traditam ad custodiam et p̄cām
 s̄onē ad antiochū regem non se
 fideliter h̄uisset et sic dato sibi ve-
 neno p̄t̄ et loco eius iustas insti-
 tutus fuit et hoc ē qd̄ dicit h̄ic Na-
 ptolomeus n̄ quasi dicit ad iustas
 fuit in statuō quia p̄tholomeus fuit
 destitutus et veneno interfectus
 et quia h̄ic l̄ra int̄tata ē et ma-
 ligo det̄nata d̄o iugur sic ma-
 ptolomeus qui dicebatur mater a
 sic cognominatus ad diff̄entia illig
 ptolomei qui supra iij̄ cao induit
 antiochū epiphaniē ad danda sente-
 tiam iniquam iustis tenax erga iu-
 deos a firmus seruator iustie
 adeos et subditur causa tū dicit

et p̄ncipue p̄ter iniquitate que fra-
 cat in eos p̄ antiochū epiphaniem
 ut patet per supradicta t̄ instituit
 s̄ tū iudeis iuste et modeste et
 pacifice agē tū eis in aliqua r̄com-
 pensatione d̄ite malicie contra eos f̄t
 Sed ob hoc accusatus ab am̄t̄ ap̄t̄
 cupatore s̄ ab amicis cupatoris tū
 s̄t̄quet̄ proditor audiret a tū s̄t̄quet̄
 dicitur cupator h̄ic p̄tholomeus ē
 v̄nus proditor eo qd̄ cypram tradidit
 s̄ traditam sue custodie aphlome-
 tore egypti rege de fuisse tam in-
 fideliter custodiendo et ad antiochū no-
 blem translatus a de familia sua fuit
 etiam ab eo recessisset nō cequēdo
 tūta iudeos eius intencionē veneno
 p̄t̄ s̄t̄ in iuste q̄ntū ad causam de-
 iudeis quāq̄ sic dealia. **G**orgias
 aut̄ h̄ic t̄nter h̄ic t̄nter accidit
 ad p̄p̄t̄ s̄ ad describendū conflictū
 iude p̄ liberatōe q̄ntū cupatoris t̄p̄
 Et dicit̄ in duas partes quia p̄mo de-
 scribitur h̄ic conflictus ad regibus du-
 abus Qd̄ tū persona ap̄t̄ q̄ntū cao
 p̄ma dividitur in quinq̄ partes Qm̄
 innumerū dicit̄ et gentes tū quibus
 iudeas et eius s̄c̄i p̄gnant̄ ager
 p̄mo p̄m̄t̄ eius conflictus ad ḡrgia
 et ad her̄itibus s̄ tū dicit̄ gorgias
 aut̄ tū s̄t̄ duo locos p̄m̄t̄
 iudeas s̄t̄ adim̄ce ut iudebit̄ p̄
 s̄p̄nt̄ia et h̄ic expresse cao xij̄ qudi
 no qui tendunt optimas m̄m̄cōes
 inter iudeam et iudeam fugatas
 gentes ab ierosolimis p̄ iudeas
 ibidem existentes s̄t̄p̄t̄ebant
 eis v̄nlicet equit̄ando q̄ntū

stadias que faciunt dimidium milia
 et quartam partem ultra. Nam octo
 stadia faciunt milia recta patenti
 usque. Apparuit preterea eis quod
 angelus in specie hominis apertis per
 haste vibratione designas eis in
 totam affuturam. Sed et multos ficos
 pari penetrat. Hyperbole est ad ex
 pmondu magnitudinis constantie quod
 contempere ex dicta apparitione. Plures
 vero ex eis vulnerati mundi euase
 runt. prominentes arma sua ut se
 velonibus curerent. **¶** Et quia hic
 consequens desribitur apud hie
 reconciliatio cum iudeis. Et dimidi
 induas ptes quia primo ponitur
 hec reconciliatio. Quod eius confirmatio
 et liras. Orta primo dicitur. Et quia
 non insensatus erat. immo ddo
 plus signat. scilicet quod iste liras fuit
 ualde sensatus secundum in se reputas
 a. in animo suo consideras facta
 erga se dimittit. sui exortus in
 bellatoribus armis tentans et si
 milibus qui fugientes plerumque per
 se et intelligere multos esse hebent
 non virtute ipsa sed diuina misit ad
 eos quare reformando nolens pug
 nare contra deum et regem compul
 sus non enim sed precibus et con
 silio nam erat eius nutritus ut in
 primo libro dno capitulo et eius p
 curator generalis ut dicitur in capitulo
 preteriti et ita factum fuit. Ideo
 sequitur ea rex concessit quod in
 decens erat. tunc ad pretempore ut
 patet ex littera sequenti. **¶** Liras
 hic quare ponit reconciliatio
 confirmatio et hoc per litteras. Et

diuiditur in quatuor partes secundum
 litteras quadrupletes que preteritur prose
 quendo. Primo igitur ponit tenor
 litterarum lise ad iudeos et patet usque
 et. Quare igitur regi potuit proffi
 bono modo exposui per litteras uel minui
 quod patet ex rescripto regis ad lissiam
 quod hic in parte sequenti et sic respon
 dit sibi sicut absenti. et que res quod
 mittebat a quod decens et iustus erat
 concessit. **¶** Rex. Sic enim hic in libro
 edictis. Si igitur in negotiis regis
 fidem conseruaueritis a fidelitate
 honoris uobis causa esse temptabo
 apud regem pronobis interpedere.
 De rebus uero que rex non concessit
 mandauit et astus quod ad me sit mi
 sistis et hiis qui a me missi sunt ad
 uos colloqui. Voluptas propter quod bonum
 et subditur. Data epistola in die an
 no centesimo quadagesimo octauo regis
 grecorum diostori. et in iunio qui se no
 minatur eo quod sol in allo mense iunio
 signis gemmarum qui greci diostori au
 tantur et ab eis mensis iunio diosco
 rus appellatur. Sed contra dicta uide
 re quod dicit primo libro in quod antiochy
 epiphaneis mortuus fuit anno cente
 simo quadagesimo. et hoc autem littera
 data fuit post eius mortem. Unde in re
 sponse sui filij subditur pro me
 inter deos translato. **¶** Similiter littera
 eius ad iudeos data fuit anno cente
 simo quadagesimo. ut hic infra
 eod. cap. **¶** Sed quod eodem apud fuit qui
 primo libro dicitur centesimo quadage
 simo nomine et hic centesimo quad
 gesimo octauo. Nam annus aliter
 incipit apud diuersos prout patet
 quod renouato date anni incipit in

resimitur à quide distesserunt Circa
 pmo pmo ponitur continuatio ad
 capitulum pcedens ad dicitur hinc fitis
 pactombus scriptis capitulo pcedere
 dicitur quide aut agriculturam operam
 dabant datis treugis et pactombus
 predictis quasi dicitur ante no potant
 vacare ppter urgentia bella Com
 subdit occisio conflictus uide cum
 thimotheo cu dicitur Quis qui resi
 derant a remanserant in locis
 circa iudam p q recessim lypie thi
 motheus e alius abillo qui supra
 q cao legitur occisus multi em du
 ces et milites erant eiusde nomis
 sicut et modo Demophon super
 bus cognomen eius e et in tha
 nor cypriarthes a princeps cypru
 non symebat eos in solencia age
 na in fulcus faciebant ppto in ex
 tremis uidee in absentia lypie
 ppter quod iudas decreuit debel
 lac apm Quippe uos hic com
ponitur dilatio conflictus uide ad
thimotheo ppter quod ad in str
gentia in quibus iudas fuit occu
patus et pmo fuit flagitium gen
tilium in ioye habitantium cu quibus
habitabant multi iudei quos appri
te plures submerferunt pradiose
facientes eos ascendere nauiculas
sub specie pacis et amicitie ad
uidendum ludu que debebant in
mai coere q flagitium uoluit
iudas in omnia condicere et pater
luta pauis coceptis Ascendere
staphas a puas nauiculas quas
parauerant appite cu iyoibus

et filijs iudeis p dnm comie itaqz
 decreto dederunt omi appite
 latenti dolo iudeos sic submerge
 Sed cu cognouisset hic conter ponit
 vndicta de rammit qui simile dolu he
 bant fure et pater lita usqz Abstradije
 ducentis xl facie aut octo stadia vnde
 miliare et pcedim vnam leucam
 Quid cu abisset hic conter ponit aliud
 impedimentu seu dilaco conflictus
 uide ad thimotheo per arabes mouetes
 in via bellu contra iudam et pcedit
 et pater usqz pmittentes pastua
 daturus Terra em illa erat multa
 pastoralis et iudei ppe illam tram hi
 tantes hebant animalia plura et sic
 pax cum illis vtilis erat iudeis Dis
 cessere ad thabernacula sua p arabes
 qui non habitant in ciuitatibus sed in ten
 torijs Aggressus e hic ponitur alia
dilacois causa ex obsidione eiusdem
ciuitatis nomine iudeis cuius nome erat
thastym et pater usqz remissus ce
missus agedunt quasi paru pcurantes
de obsidione reputantes expugnabile
ciuitatem et loquentes que phas non
e s; blasphemias contra deu iudeos
temporalis abid a ioseph qui alio noie
dictus e name precipitavit rentho ut
hic ioseph vi ceta patent q Quid
distesserunt hic resimitur q sup quor
tu fuit decon flectu uide ad thimo
theo et pmo ponitur conflictus con
thimotheo ad debellaco eiusde in qua
ciuitatis aduersarie iudeos p q horis
fugam Circa pmo ponit thimothei i
securo cu dicitur Quid distesserunt
in iudas et eius coeuntis Venit in
coratha uidentes in uenire thimothe
um in locis illis ad eos qui dicitur

tibianei iudeos secundum glossam erant
quidam quos cum iudeis federati et
in de dicebant iudei tibianei quasi
aliena tuba vocati seu conducti. Pe-
gressus est sanctus thimotheus relicto
quoddam loco firmissimo presidere
multitudine armatorum ad resistendum
iudeis circa paron usque thimo-
theus promissit milites et filios qui
defuncti ab aduersariis capti et ti-
mor hostibus missus est ex presen-
tia dei non ex magnitudine vel for-
titudine operatus iude machabei
ita ut magis assus deuterontur.
Sicut contigit in exercitu adice et
salmana iudice vii et in statuete
philistinos primo regis viii iudas
aut vehementer in stabat fugientes
persequendo. Quia ues thimoteus
inadit in partes dopthei et sospa-
tris a nullam partem exercitus qui
agebant et reperit cum omni et mil-
tie precibus postulabat et allegas
quod subditur eo quod multorum ex iudeis
parentes hiet ac fratres in comitibus
suis detentas quos morte eos eius
decepti eueniret a occidi in om-
nitam mortis eius cetera patent.
Sic contor describitur capto quiddam
ciuitatis que multa fecerat iudeis et
robusti uiuences de ciuitate pminis
defendendis consistentes fortiter re-
pugnabant operatum et subdit re-
pugnandi facultas ad dicit. In hac
aut maxime amite et quibus potant
inuadentes repellere. Quia omni potete
in uocassent. Et quo patet quod ciui-
tas illa capta non fuit huius uirtute
sed diua. Inde ad ciuitatem sita

tus hietate erant beniuoli iu-
deis licet contra gentiles propter quod
iudas eis regnando pertransit
rogando ut contra beniuoli desu-
ticio sicut sunt depreto et se patet
litta usque. Die solomoni septimario
in stante a dies pentecosten que
emiatibus septem ebdomatibus pleris
preceptum celebrari leuit. xviii.
Et per pentecosten hoc est pars qui-
ta in qua describitur bellum contra
gorgiam. Et primo ponit hoc pug-
no de iudeis mortuus circa et
sequenti die. Circa primo patet lita
usque. Contigit paucos iudeos
suis causa ponitur in fra. eod. capi.
Doptheus uero quida hietate non
dicit aliqui quod hietatem erant ge-
tiles confederati iude uel ab eis con-
ducti sed melius uidetur quod sunt
iudei ciuitate in erant sic noua-
ti. In pata gorgias fugit in maref-
sam nome et fortalio. Et alius quod
epdum erant. Iste epdum fuit de
pore gorgie et remansit in bello
apud fugiete et fatigatis f. p. s. s.
epdum ut dicitur aliqui sed melius
evidetur dici depreto iude propter quod
amoranit auxilium diue potencie
inapione uoce patria secundum doct-
nam sanctorum patrum et sic allan-
toia fuit magis orde qua gladio.
Sicut exadi xvii. Quibus moisi
iuctus fuit ameleth. Et cum septa-
dies super ueniret et sabbatum am-
conspicandine p. u. s. t. a. aqua lus-
trationis propter contraria in p. r. -
ho mortuos ut preceptum. Quia

que in ead loco sabbatu egerit
 dms laudibus vacando ¶ Est se
 quenti die hic contet ponitur circa
 deudcis in bello mortuoz et pmo
 crone corporo ¶ Qo rone dicitur d atqz
 ata pma uca cura fuit de sepelie
 dis corporibus impatornis spulca
 2m morem iudeoz ¶ Inuenit ac
 subitinis mrefectoꝝ dedoꝝis q
 doloꝝ a deebus pꝛoꝝis tulu
 coz deditatis a quibus lex pꝛhibet
 doue vii cetera parent ¶ Atqz
 ata hic contet ponitur cura de ani
 malibus et hoc duppliciter pꝛoꝝado
 ut id quod factu fuit delictu ob
 litioni traderetur a ut ad pꝛimoꝝ
 no resuaretur ultra tꝛa deo in
 quo tame nulla cadit obliuio ¶ Et
 mittendo pecunia in ierusaloz
 ut offerretur sacrificiu pꝛoꝝomis
 sione pꝛoꝝis mortuoz et pater
 litta Sed forte uideretur alicui q
 illud factu fuit frustra coz uiden
 mortu fuisse in pꝛto mortali hꝛ
 tes scia donala pꝛoꝝis dicitur
 q iudas et pꝛoꝝis alicuius pꝛ
 babilu iudicare q illi pꝛoꝝis
 sent in morte et sic sacrificia et
 orones ualebant eis coz mor
 tuu erant in statu salutis

Hic centesimo **capitulum**
 quadragesimo nono De
 scripto conflictu iude tu re
 gis dicitur hic contet ponitur
 conflictus eisdem tu per pma
 apus ¶ dicitur merce partes
 qua pmo ponit belli apparatu
 2o conflictu et dato signo 3o
 regis egressus ibi ut aut cog

nonit pma iudas qua pmo
 ponitur apparatus belli ex parte re
 gis antiochi 2o ex parte iude macha
 bei ibi quibus iudas cognitur pma
 iudas qua pmo ponitur regis ap
 paratus 3o menelai mercatus ¶ Co
 mmissit aut Circa pmo sciendu q
 aste belli apparatus et etiam conflic
 tus magis diffise ponitur pmo ho
 sexto rone tamen hic aliqua ponit
 que uidentur ibidem dicitis dissonat
 pmo q dicitur peditu centu deo
 milia et equitu quinq milia et elqꝝ
 antoz xx duas nam ibi hꝛ centu
 milia peditu et xx milia equitu
 et elephanti xxxii ¶ pꝛoꝝis dicit q pmo
 fuit centu milia peditu tantu ut
 de pmo libro et pꝛoꝝis fuit additi deo
 milia que tu pꝛoꝝis hꝛ nominantur
 De equitibus uo dicitur q fuit
 manibus viginti milia tamen erat
 quinq milia deo pꝛoꝝis existet
 in acie regis et illi soli hic mꝛant
 et alij tacentur ¶ In talibus em pꝛoꝝis
 ter ¶ Elephantis pꝛoꝝis dicit eodem mo
 q viginti duo erant pꝛoꝝis for
 tiorez qui mꝛantur hic et residui
 deo mꝛant tacent ¶ In talibus em pꝛoꝝis
 ter mꝛant duo mꝛant accipitur ¶ Circa
 tu falibus tacentos talibus em in
 antiquis mꝛoꝝis uidebant ¶ pꝛoꝝis
 hꝛ in libro iose et iudicu impluibus
 locis tamen de istis curuibus no pꝛoꝝis
 rone in pmo libro sicut etiam in eua
 gelis q romus euangeliſta tacet
 alius expꝛimit ¶ Commissit aut hic
 contet de pꝛoꝝis menelai mercatus
 qui retrospit in se simu sacerdotu

supra q̄to capitulo Sequo uidet
hic commissit aut se illis a iudeo
aduersarijs De precabatur antiochi
pugnare fortiter contra iudam ma-
thabeu Quid subdit Non pro patrie
salute sed pro contrariis ad subdit
operans se consilium impetratum
si summi sacerdotis per uictoriam an-
tiochi aquo fuerit amotus patres
eius supra q̄to capitulo Et rex
regis qui iudex e cordi iustitiam
annos antiochi impetratore me-
nelan et suggerentem hysa hinc
de causa omni malorum nam q̄pter eius
ambitione et facilegia incompli ro-
missa per eius consilium ut h̄ sup̄
capitulo q̄to secuta e rebellio iudeo
contra regem tota patent vsq̄
Sed rex Nam ex morte menelai
posset aliquis credere regem iudeis
paratū esse ad remouendū hoc tūc
Sed rex morte effrenatus et sine
freno rationis in superbia datus
ueniebat contra iudam nequitate
se patre suo iudeis ostensurus s̄
per nimios contrarios ad hoc fuit
impeditus ut h̄ in ista eod capitulo
S̄ Quibus iudas cognitis hic
quiter describitur apparatus iude
machebei et p̄mo per orones de
notas de quibus magis quā de ar-
mis confidebat et pater usq̄ i
At q̄m qui imper paululu re-
spiciasset per ciuitatis et compli
recupatione et aduersarijs multi-
plicem expressionem ut pater
ex predicto per t̄dnuu continuū
p̄stratis hōis s̄ ad hoc aptis

sed ad hoc a quā in illo t̄dnuo
oportuit eos refectōne accipere
et sompniū t̄p̄e copetenti 2o
ponitur apparatus per arma et
consilia tūc dicit Hortatus e eos
iudas ut se pararent per arma
et metualia Ip̄e ues tūc semdi-
bus cogitauerit occidere regi an-
quam uastasset eam 3o ponit
apparatus per exhortationes opti-
mas ad confortandū aios bel-
latores ad fortiter dimicandū et
patet h̄a Et dato signo hic
conter ponitur conflictus Adau-
m̄lectū p̄dndū q̄ iudas tūc re-
ge in campo h̄uic duplicem conflic-
tū omni t̄a sine motis de quo ta-
retur in p̄mo libro aliu declarā die
et sole resurgente in lucis au-
reos et creas qui diffise de scribi
p̄mo libro q̄to cao hic aut de
utroq̄ conflictu breuiter et co-
mixtum fit mēto Nam hic liber
p̄dndū e quoda abrenato ut dictū
e supra cao 4i Agitur De p̄mo co-
flictu dicit et dato signo fuit R
victorie et uirtutis adeo t̄nde qd
aut fuit hoc signū nō dicit hic
sed uidetur fuisse reuelato facta
uide que nō explicantur q̄pter bre-
uitatem p̄cedendam Quenibz for-
tissimis electis ex hoc uidet q̄
isto p̄mo conflictu non fuit ocs
uide p̄cis sed aliqui ad hoc p̄ci-
aliter electi In p̄do ues conflictu
fuit omes iude bellatores ut
h̄ supra p̄mo libro in cao hoc

te aggressus & aulam regiam
 a partem exiens in qua erant
 regis tentoria & maximu elepha
 toru. Quid fuit factu in secundo con
 flitu qd fuit claradie ut scribitur
 primo libro. vii cao factu diffuse. Ho
 autem factu e die illustante qd
 hoc fuit completu in fine noctis
 sicut dicitur ad interfectione duos milia
 de hostibus. Aliqui tamen libri hnt
 duodecim milia et quatuor ad per
 turbacione castroru non aut qm
 tu ad elephanti interfectos ut
 dicitur. Sed rex accepto gustu au
 dacie iudeis quam predicta mu
 tionem hnt experientia aliqua de
 audacia eaz arte & prudente et
 caute difficultatem locoru & fortali
 tia temptabat supple capere qd eo
 subditur bethsure que erat iudeis
 presidu munitu iudeis armatis
 castra adiuuebat & applicabat ad
 apm capiendu. Si fugabant & na
 mitus existetes aliqui eo euntes
 subito repellabant. Quere existe
 tes et aliquos occidebant et redi
 bant ad fortalium a qua totu
 exercitus possit armati. Amicant
 aut mistela & secreta iude et eoz
 qui erant bethsure traductus qd
 de iudico exercitu qui captus ab
 aduersariis per tormeta ad hoc
 fuit compulsus. Item rex pmo
 nem habuit ad eos qui erant in
 bethsure de fortalio redendo
 salus suis edpodus qui consen
 runt eo qd iudicia eis defici
 ebant. Ut hnt primo libro cao

vi Abije s; rex in bethsura re
 lieta i suos custodia ut hnt pmo libro
 vii capitulo. contigit ad iuda qn hoc
 tangitur vob confictus qui fuit de
 die clara in alia die ut videt qua
 pmo supatus e p iudas et eius ex
 citus nam videntes virtute regis et
 imperu exercitus eius dixerunt
 se ab eis ut hnt pmo libro cao sexto
¶ Ut autem cognouit hic cont
 de scribitur regis recessus de iudea
 ut iret contra philippu qui occupa
 uerat amathiam ex quo patet qd istud
 bellu antiochi contra iudam e idem
 edallo quod scribit pmo libro vi
 cao nam ibidem ponitur recessus
 regis quere eandem causam aliqua
 tamen hic ponit que i tacent et
 ecomiso nam hic tacet factis in
 camete regis q abis copmit in de
 struente munitome et reconciliata
 obtulit pacificu p sacerdotu in re
 tea uca que sine huius capiti tacet
 pmo libro mathabeu amplioans
 e in signu reconciliacione. ecce pa
 tent usq; l ne forte fedus irumpet
 s; iudas et eos grauaret qd tamen
 non fecit sed rex magis fedus ru
 pit ut dicitur e hic ascendit iudab
 tribunal .i. locu eminenti ad per
 suadendu genti et exposuit ratios
 dicendo qd ppter bonu facta e con
 uentio regis et iude. Regressus qd
 e antiochiam hic tamen obmittit
 qualid inde fugauit philippu quia
 supra ex cao p anticipatoz potu
 fuit. **Cap. xiiii.**
¶ Et p; memm temp; de
 scripto iude conflitu tpe

antiochi nobilis et cuparidis eius filij
hic tercio ponitur eius confuctus tempore
demetrii et diuiditur inter partes quia
primo ponitur demetrii sublimatio. Unde
scitur quod eius accusatio althimij aut. 30
coro ex terminis iustis et qui statim dei
pnuu dicitur. Sed post trimum tempus
Istud trimum accipitur amoretanti-
ochi epiphane et interuentione filij
sui cuparidis quod scdm macione in hoc
libro posito contingit anno centesimo
xlmo viii ut dicitur e supra xi cao de
metrius aut obtinuit anno centesimo
quingentesimo qui idem e annus cu
centesimo quingentesimo primo quod de
demetrius intrasse regnu. 2m compu-
tacione positam primo libro vii cao
et sic trimum no fuit completu sed
mediligent per smodothen scitur
dicitur fuisse p tridui in sepulcro
astendisse ad loca oportuna et fortia
et munita et tenuisse regiones ad
uersus antiochi et eius duces iustas
quas ad mandatu demetrii exortu
interfecit ut hi. primo libro vii cao
Althimus autem hic com descri-
bitur uide scitur quod eius accusatio
tu dicit althimij aut quidam qui
sunt sacerdos fuit non de iure
sed de facto interius primo per an-
ochi epiphane quia licet e de
genere arroy non tamen descendit
ab eo per hanc sacerdotale ut dicitur
fuit sup primo libro capitulo vii et
voluntate conquinatus et abis et
sacrificijs gentium tempore con-
tione. et qm antiochus illustis cog-
bat iudeos ad suscipiendu gentem
nra. Ita quod inter iudeos et gentes
nulla est distinctio. Considerans ul

lo mo sibi ee salutem corporis nec
accessum ad altare quam sui iudeas
straret in parte. Venit ad regem
demetriu centesimo quingentesimo
anno et sic in regni sui principio
offerens ei coronam auream et
palma in signu victorie et dignit
regie super hoc et tallos et uasa
offerenda curru facta quibus
tebantur sacerdotes in solemn-
tatibus magne et opa quida die
siluit ut donu sui regis magis
est gratosum terti patenti uspi
pro qui dicitur assidei et assidue
vacantes dno cultu tempore in
ad hoc apte. primo quidem et
titulatus regibus ut mouit
sicut homo fallax quia uenerat
ad obtinendu sumu sacerdotu. 2m
pulgatam humilitate et scdm
de magnitate tua. vltus famosam
et althimij eius amica eius sc. alth-
imij. Qui statim hic comter po-
nissio regis de extremis iudeis
gentis et diuiditur inter partes
nam ad hoc agendu quia nicha-
nor mittit. Qd ad iuda fede in-
gatur i nichanor tunc 30 sedis
hinc moi rumpitur. et althimij aut
pnuu patet uspi i tunc gentes
que de iuda fugerant iudam eo
quod erant pualcatos legis cetera
patent uspi i conspersi terra co-
gabant nam in precibus deu-
tis magis qua in armis confide-
bant qui pnuu suu constituit in
extremis in iudicibus nam leue-
tus no e amota per xpi sed
magis perfecta machi v Non

venit legem plura sed adimplere
 nec per consequens quibus non est
 amicus sed perfectior factus sicut
 frequenter ostendi in libro noui
 & veteris testamenti quibus portione
 suam signis euidentijs protegit
 sicut dicitur e plures in hoc libro
 facta patent. **N**ichanor in
 hic consequenter ponitur confede-
 ratio nichanor et uide et pater
 lita paucis exceptis sanguine iu-
 dicitur facta metuebatur. a per effusione
 sanguinis iudeos quia quod elegit
 patrem facit cum eis et pater lita
 usque ibi Greges q turbato r bellato
 et qui congregati fuerat ad bellandum
 contra iudam et socios suos dimisit
 ree ad loca sua eo q pax est facta
Achimus autem hic contra ponit
 ruptio dicit federe et primo ponit
 huius ruptiois parato. **Q**uoque ma-
 nifestatio ubi ar machabeus. **C**irca
 primo dicitur Achimus aut videns
 caritatem alloq quefuit eam rube
 eo q iudam habuit aduersum et dicebat
 nichanorem aeluis alienis. p ab
 utilitate regni assente iudam q
 regni in suditate falso notant cu
 deum asserebat successorem sibi
 destinasse q similiter erat falsi
 getera patem. **Q**uoque machabeus
 hic contra describitur federe viola-
 ti manifestatio et primo signis cu
 dicitur. **V**idens austerius secum age
 nichanorem et quia disposuit cor-
 dis vix potuit celari quum appa-
 reat in certioribus signis ut nigres-
 tu oculi et appetu paucis suoz
 congregatis quibus dixit conceptu
 sui animi. **D**ecidit aut se amcha-

nore ne subito caperetur ab ipso. **Q**uo
 manifestatur uerbis cu dicitur. **Q**uod
 cum ille cognouit q sequitur iussit
 sibi tradi curia s iudam et templum
 hoc libero patri conserabo. a. b. archo
 sicut dicitur e supra cap sexto. **E**t
 hys dicit abijt cu indignatione de
 templo conserua impollutam domum
 istam contra nichanor comminatio
 que nuper mndata e asordibus iudeis
 et ydolatrie ut hie supra e dicitur. **Q**uoque
Rasias autem hic contra ponit
 federe molati manifestatio factis 2
 primo in inuisione raris. **Q**uoque inmpug-
 natione uide cap qv. **C**irca primo dicit
Rasias autem de femaibus etate sua
 et modis delatus e nichanor. a. ar-
 tificatus q est amicus et fautor iude
Vir amator ciuitatis a bono comitibus
 et bn audiens paucos sicut et diu-
 tes ad eos in struendum et dirigendum
 hic multis temporibus contemte apo-
 stas tenuit. **E**t quo pater q contem-
 tia carnis spe uotis testamti fuit
 laudabilis. **D**ucebat em si illu acce-
 pisset pertrahendo ad gentilem nru
 sese eladem maxima iudeis allatuz
Nam eius exemplo multi fuissent
 ad hoc pertracti. **C**um autem romphe
 deretur a. est qpe comprehensione
 gladio se perijt pertrahendo eliges
 nobiliter mo i potius i. **C**irca duplex
 erat causa. **V**na ne forte in tormento
 metmaretur ad gentilem nru q eat
 maxima. **Q**uoque subditur. **Q**uam subdituz
 fieri peccatis opm ad ydolatriam
 trahere querentibus. **A**lia ne in contem-
 tu dei teli eius uita in ludibrio habe-
 rit sicut sampson se interfecit. **Q**uod

Xvi Et saul pmo regit ultimo ut dicitur
fuit abidom Et in hijs duobus capitulis
dicitur hebrei q non solum licti e sed etiam
meritoriu interfice se apm quia talis in-
terfectio ordinatur in deo Si aut aliquis
hoc faciat ppter pncipm ut pote ad
evadenda longu uel gracie trunatu uel in
famiam sui uel suoz si moratur ultimo
te hoc semper est illicitu Et ut dicitur
aliqui hoc modo intelligendu e dicitur au-
gustinu ut hie hinc glosa que talis est
hijs exceptis quos lex iusta generaliter
uel apc fons iustie deus specialiter ordi-
nabet Quisquis homi uel se apm uel aliu
accidet homicidij crimine an nocetur
Unde et scriptura libri huius que recep-
ta e ab ecclia ad legendu p in somnate
moys non videtur hic rasiam argue
sed magis comendat de sui opibus
terfectio Si autem predicta non
sufficiunt ad eius excusacione pot dicitur
q hoc fecit p speculam q in summa spe
sancti Omnes em homines sunt deo
mortis debitores quod debitu deus prae-
cepit quicq; uult et quomocunq; ut
pote per manu ppriam sicut per ali-
enam recte patent in littera

Marchanor autem **Capitulum**
hic continetur manifestu
e violati federe in impugna-
tione iude Circa quod pmo ponitur
belli apparatus 2o conflictus i macha-
nor antem 3o laudabilis timor i eiq;
cessissent 4ma in duas quia pmo
ponitur apparatus ex parte machanor
2o ex parte iude machabei i macha-
beus Circa pmo dicitur cepit die
sabbati ad omni impetu a pte sua co-
mittit bellu excedit quida et pncipus
minime se defendere ppter quiete

die sabbati iudeis no qui alio
per necessitatem sequebantur Na
ad hoc sub pena mortis cogebant
dicentibus r Sequitur Et dicit
Quicunq; apc merlo qui iussit agi
septimam diem sabbatam et qui
cti ut hie exadi q x tunc no ob-
tinuit ut consiliu perficeret de se de
captione iude et soroz suoz dis-
pone scdm regis mandatu capitulo
precedenti ¶ Machabeus aut h
consequenter ponitur apparatus
ex parte iude et pmo per bonam
exhortacionem 2o per deuotam o-
rationem i Et cum iam dicitur q
ma in duas quia pmo ponitur exhor-
tacionis actus 2o effectus ubi ex-
hortati atq; pma in duas quia
pmo ponitur exhortatio generalis
cu dicitur confidebat p tu omni spe
Victorie affuit non uirtute huius
sed dicitur No subditur Et horti-
batur suos ne formidarent alle-
gans q manus auxilium habent s
dnu Sed in mente habent ad-
uicia sibi facta de celo Et sic ex
beneficijs istius sperant de-
prestandis Et aliorum eos de
lege prophetis amouentibus pug-
nare ppria et legibus diuis admo-
uens etiam certamina q fecerant
pue quoz perderent laudem et
mctum si fugerent effeminati
Simil ostendens genus fallaciam
s machanor et suoz qui sabbat fec-
gerant in uicinis firmatu ¶
Singulos autem hic continet

ponitur specialis exhortatio per
 expositione auidam uisionis facte
 uide auid series ponitur cu dicitur
 Erat aut huius modi uisio ruisio
 pompis uide ostensa **O**mnia qui
 fuerat sumus sacerdos ut hie supra
 iij capitulo vna bonu qntu adme
 tis Virtutem et benignu erga
 paupes Verecudu visu r horre
 tem amez turpitudine modestu
 maibus s; in omni artu r gestu
 hanc protendentem orare supple
 dum e hoc uidebat uidas uisionem
 Post hec apparuisse qpi uide et
 aliu vnu etate et glorie mirabile
 qpi uide ppter hanc admiracione
 subditur respondente ued omnia
 dixisse qpi uide Hic est frater a
 mator r uideoz et subditur nome
 suu cu dicitur **I**onias ppheta dei
 fuit em omis de magnis pphetis
 extendisse autem **S**ermam **V**ide
 batur em uide q **I**onias traderet
 sibi gladiu pmittens q aduersarios
 decerneret per apm **E**xpersta
 uisionem intellexit uidas affutur
 sibi uictoriam et sic expositit bel
 latoribus suis ut pmitteretur **E**xposito
 digno fide sompno r reuelacione
 dima in sompno facta **I**stud tacer
 qmo libro capitulo septimo ubi de
 scibitur astus bellu **E**xhortati
 itaq; hic conter ponitur ophortatio
 effectus cu dicitur **E**xhortati itaq;
 uide sermombus bonis ualde **S**e
 quitur fatierut dimitare consta
 ter et strenue ut uirtu donegoijs
 indicaret r ut fortitudo bellantiu

litum inter eos et aduersarios dirimet
 Erat em pro uolunt et filie arpa
 em timebant de morte qna et stoni q
 deuolacione templi in contemptu dei
Quod cum nam hic conter ponit appa
 ratus per oronem deuotam **E**t qmo po
 orandi necessitas cu dicit et cu iam omes
 sperarent iudiciu futuru r preliu con
 tentione determinas uide aduersarios
 hostes q; ad ee de qmquo atq; exer
 cius mehanonis ordinaus **S**ed milita
 xom disciplinam **C**onsiderans matha
 beus aduentu multitudinis **V**ides
 se non posse resistere uirtute hūana
 extendans manu mclū inuocans di
 ni auxilia tu dñe qui misisti angela
 tuu subiectua regu iuda **H**ec hysto
 hie iij regu **V**ix **N**icanor autem
 promisso apparati hic conter ponit
 conflictus ex parte manois protectoris
 et pomposus adeo subditur cu tidis
 et tantis aduocant a applicabat
 ad congressum ata letanter ac si iudaz
 et eius soras iam tenerent comphen
 sos **E**x parte ued uide humilis et de
 uotus **E**t no subditur mani quidem
 pugnantis sed cordibus dñm orantes
 prostrauerut **P**ugnando in eis
 dei dextera **Q**o subditur **P**resencia
 dei **Q**uod cum cessassent hic con
 ter ponitur laudabilis timor **P**mo
 migratioz artoe **2**o mecleritatis
 accione in statuē ubi atq; omes **C**ir
 ca pnu pmo ponitur laus dima uo
 et patet **2**o facto cum dicit **P**re
 cepit aut uidas qui p omia corpoe
 et animo mdi puiibus paratus eae
 motus em animi fortis redundat

ad membra corporis Caput methanois
et manū abstraxit cū humero rēro
lunam perforat. Sicut dauid ad dei lau-
dem ubi portauit caput goliath philis-
tei. Ut hī pmo regū xviii ad altare
ad offerendū deo sacrificiū attulerunt
eos qui in arte erant et ad eos deter-
rendū et linguam etiā onchanois
impij prestisam et ppter blasphemā
ab eo prolata m tēdā patent. Itaq̄
tōter pomitur celebratū mstratū pro
dicta uictoriā et patet littā. Notandū
tamē q̄ hīc non sit aliqua mentio de
m uictoriā iudeorū in egypto habitantū
ad hūc solempnitatis obseruantiā sim-
liter nec pmo libro capitulo xii. Vbi
de hac solempnitate fit mentio ppter
quod nō uidentur hīc dīcē qui dicitur
q̄ totū q̄ postūm ē antiquo totū
capituli hūc scđi libri usq̄ hūc pomitur
ē pncipaliē admittendū iudeos in
egypto hitantes ad obseruatiōē hūc
solempnitatis. Ppter quod processū
quem totū uidentur in magis consūg
littē hūc libri. ¶ Agitur hīc in fine
pomitur breuis epilogaō circa predicta
et hīc patet patet usq̄ ubi q̄ta lege-
tibz si semper exartus sit sermo a. dis-
quisitionis usq̄ ad partes singulas qualis
ē sermo historicus cui competit partes
singulas diligenter inquire ut dictum
ē supra capitulo scđo. Non cū gratū
ppter prolixitatem scripturē et con-
tatem materie que solent pstridū ge-
nerat. ¶ Sed sermo abbreviatū qua-
lis ē in hac scđo libro qui ē queda
historiarū abbreviatō ut abidem dictū
fuit magis delectabilis. Ppter quod

abidem dicitur. Ut legentibus sit
animi oblectatio nec hīc ergo cū
confirmatus. Secundū illud ysaię
et confirmatiōē et abbreviatōē
dñs deus exercitū faciet in medio
omīs terre q̄ fecit p implerōē
mysterij uerbi incarnati. Qui cum
patre et spū sancto sit honor et
glōiā in secula seculorū amē

*Explicit liber mathabeorū scđus editus
per venerabilem doctorem sacre the-
ologie et magistrū nicolai de hura
de ordine fratrum minorum*

*Incipit prolocutio eiusdem magis-
tri nicolai de hura super libros sa-
pientie et ecclesiastici de ordine
fratrum minorū sacre theologie
venerabili doctore*